

A MILLIÁRDOS.

— Komédia három felvonásban. —

Írta: Bartóky József.

SZEMÉLYEK:

JUMPER, droguista.
 GEORG, üzletvezető.
 BEONG, segéd.
 BOUMBEY.
 SCHOWING.
 THYMBER.
 BOLLARD.
 MEIFEX.
 AMÁLIA, Jumper felesége.
 HELEN, Jumper leánya.
 INAS.
 SZOBALÉÁNY.
 TAKARÍTÓNŐ.
 KERTESZ.

A komédia Délamerikában Cardopick köztársaságban játszik. Idő: 1923. A köztársaság olyan messze van innét, hogy a férfiak ott még a hatvanas évek divatja szerint ruházkodnak. A női divat persze fürgébben jár, s a nők már a mostani divat szerint öltözködnek. JUMPER, kopasz-képű kövér ember; BOUMBEY, vékony, kopasz, bajusztalan, kecskeszakállas alak; BEONG, vézna, borzas, szőrös kis emberke; BOLLARD, idősebb, kávéházi sörényes álhírlapíró; THYMBER, talpig feketében, maga a megtestesült búbánat; SCHOWING, vidéki gigerli; MEIFEX, rezes orrú, kopasz, sunyi paraszt-figura; AMÁLIA, testes hölgy; HELEN és GEORG, egymáshoz illő rokonszenves megjelenésű alakok.

I. FELVONÁS.

(Jumper dolgozószobája. Balról elől íróasztal, telefonkészülékkel. A falnál karszék. Ettől balra ablak. Jobb oldali falon elől üveges szekrény, különböző üvegekkel és dobozokkal. A szekrény előtt két nagy bádogtartály: az egyik nyitva, a másik kibontatlan. A nyitott tartályban valami fehér por látszik. A szekrény mellett

jobbra egészen elől vízvezetéki csap, hosszú vékony gummicsővel felszerelve. A szoba közepén asztal négy székkal, a falakon olajnyomatok. A hátsó fal közepén ajtó az előszobába, a baloldalon hátul ajtó a lakószobába, ezzel szemben a jobboldalon ajtó a drogériába. Délelőtt.)

I. JELENET.

(Szobaléány. Inas. A szobaléány jobb kezében tollazó, s mialatt azzal egy-egy bútordarab felé bökk, olvassa a balkezeiben tartott hírlapot. Az inas, aki csirkefogó kinézésű siheder, jobboldalon a tartályok mellett a szekrényben babrál valamit, közbe dúdol valami táncnótát és olykor-olykor egy helyben táncol is. Egy idő múlva megszólal a telefoncsengő. Oda se néznek: az egyik tovább olvas, a másik tovább dúdol és tipeg. A telefoncsengő újra megszólal.)

SZOBALÉÁNY. Nézze meg már, ki csenget?

INAS *(dúdolás nélkül tovább tipeg).* Ki csenget? Hát a központ csenget.

SZOBALÉÁNY. Jó, jó, de valaki beszélni akar!

INAS. Akarni akar, de nem velünk. Ez egyszerűen téves. Minden ötödik csengetés szól csak nekünk, a többi téves. Ez csak a második volt. Még háromat kell várni. Addig bátran gyakorolhatnánk a négerek lakodalmi-táncát. Az egész világ ezt táncolja már. Na, jöjjön nagysád. Szabad esedeznem? *(A szobaléány-nyal együtt valami groteszk táncba fognak.)*

SZOBALÉÁNY *(a tánc után).* Nem lehet ezt ennyi ruhával táncolni. Ehhez neki kell vetközni. *(Leül az asztal mellé, s előveszi az újságot.)* Csak azt nem értem, hogy az Egyesült Szalámi miért nem mozog most?

INAS. Én sem értem, minden papír mozog, hol fel, hol le, csak az Egyesült Szalámi úgy áll, mint a Sión hegye. (*A telefon megint csenget.*) Ez csak a harmadik, még kétszer lesz téves. És mit mond a Börze-Ujság az Egyesült Szalámiról?

SZOBALÉANY. Azt mondja, hogy a beavatottak változást várnak.

Inas. Le, vagy fel? (*A telefon megint csenget.*) Ez a negyedik. Még egy téves lesz. Le, vagy fel lesz változás?

SZOBALÉANY. Ezt titokban tartják.

INAS (*A telefon megint csenget.*) Na, ez az utolsó téves. Azután mi jövőnk. És miért tartják titokban?

SZOBALÉANY. Azt nem mondja meg az ujság, nyilván neki sem mondták meg. A Börze-Ujság se tudhat mindent.

INAS. Nagysád, maga olyan, mint a telefon: téved. A Börze-Ujság, én már kitanultam, mindig mindent bizonyosan tud. (*A telefon megint csenget, s az inas a telefonkészülékhez megy, felveszi a hallgatót, azután beszél.*) Nem. Nem ötvenkettő, hanem ötvenhét. Ötös hetes. Hettő. (*Szinte megdermedve a csodálkozástól.*) Nem értem! Még ez a hatodik kapcsolás is téves volt! Eddig az öt tévedés olyan biztos volt, mint a halál! Már ebben sem lehet bízni!

II. JELENET.

(*Előbbiek: Beong segéd jön jobbról. Egy kis üveg van a kezében. Amint Beong belép, a szobaléány előkelő kézmozdulattal neki lát a faliképek leporolásának, s ferdére lódtítja őket, az inas meg az íróasztalon rakogat. Beong a nyitott tartályból a kis üvegbe vesz egy kis fehérport s aztán ráfordul az inasra.*)

BEONG. Hé, izé! Izét azaz izét! (*Beong kihuzza a gummicsövet. A végét beleilleszti a kisüvegbe. Az inas a csaphoz megy, megnyitja és mikor az üveg tele van, elzárja. Beong megrázza a sörényét és büszkén elmegy jobbra.*)

SZOBALÉANY. Ki ez a sörényes ember? Ezt még nem láttam, mióta itt vagyok, pedig már három napja, hogy itt tartózkodom.

INAS. Ez? Ez Beong, a segéd. Ideális-anarchista, diplomás lódotor, de mert állást nem kapott, beállt

droguistának és ideális-anarchistának.

SZOBALÉANY. Hát az mi?

INAS. Oly ember, aki folyton robant, de csak szóval. Különben ő is szerelmes a kisasszonyba. Nem is értem ömeltőségát, miért tűri ezt is itt.

SZOBALÉANY. Mondja csak: mitől méltóságos úr ez a mi munkaadónk?

INAS. Attól, hogy a puderkiállítás megnyitásán felséges úrnak szólitotta a köztársasági Elnököt és ez úgy megörült ennek, hogy rögtön leméltóságolta Jumper urat. Jumper úr ettől fogva méltóságos úr, sőt az a két úr, akik a megnyitáson jobbról-balról mellette állottak, azok is méltóságos urak. Mert: a demokráciában az ilyen úgy ragad, mint a bárányhimlő.

SZOBALÉANY. És ez a lilimtej igazán olyan csodaszor?

INAS. Az, másfél év alatt Jumper úr ömeltősága tizenöt millió dollárt keresett rajta. Hát nem csodaszor az ilyen? De, bizalmasan mondva, nagysád, magának nem ajánlhatom, sőt ellenkezőleg! De az itteni hölgyek meg vannak veszve. A narancsos kofa is Jumper-féle lilimtejjel mázolja be a pofáját.

III. JELENET.

(*Amália balról jön fésületlen, pija-mában: hogy a nadrágját ne lássák, valami selyemkendőt tart a csipőjén.*)

AMÁLIA (*akin látszik, hogy a rendetlen takarításért szeretne neki esni a szobaléálynak, de uralkodik magán*). Talán megihatnám itt a kávémat?

SZOBALÉANY. Nem lehetetlen. de az első reggelit a dámák visszavonultan a boudoirban szokták elfogyasztani.

AMÁLIA. (*Látszik, hogy pukkadozik, félre.*) Az istennyila ütne bele az ilyen előkelő szokásokba. (*Erőt vesz magán és nyájasan a szobaléányhoz*). Talán ma még kivételesen szíves lesz, s ide hozza a kávémat.

SZOBALÉANY. Nem szólhatok óhajtása ellen, de helyeselni, nem helyeselhetem. (*El balra.*)

AMÁLIA. Rettenetes, hogy legyűrök az embert azzal az istenverte előkelőséggel. (*A faliképeket megigazítja.*) De el ne áruljon neki!

INAS. Óh én diszkrét vagyok. Én már tudom, hogy mi az a diszkrécio.

Az uraságba én már beleszoktam. El is felejtettem, hogy nem régen még csak bolti kifutó voltam. Szép az ilyen előmenetel és ha így haladok, elérhetem, amire a szívem vágyik.

AMÁLIA. Hát mi az Isten csodájára vágyik?

INAS. Szerecsen inas szeretnék lenni, cilinderben! És így ülni elől az autóban!

AMÁLIA. Szerecsen?

INAS. Hiszen van itt koromfesték elég. A hajam meg a szájam, úgyis azt mondják elég szerecsenes. *(Szobaleány balról hozza be a reggelit, s azután, hogy a reggelit az asztalra letette, indul kifelé.)*

AMÁLIA *(utána szól)*. Küldje be a leányomat.

SZOBALÉÁNY *(gúnyosan)*. Majd jelentem neki, hogy méltóságod kérni méltóztatik. A kisasszony, éppen láttam, a konyhába ment. Igen. A konyhába!... *(El balra.)*

IV. JELENET.

(Amália. Helén. Szobaleány.)

HELÉN *(balról jön)*. Parancsolsz anyám? *(Inas el jobbra.)*

AMÁLIA. Ül le gyermekem.

HELÉN. Nagyon komoly vagy. Félek...

AMÁLIA. Apád megtiltotta ugyan, hogy Georg úrról még csak beszéljek is veled, mert hallani sem akar a dologról, de én nem állom meg!

HELÉN. Óh Istenem!

AMÁLIA. Fiam, mikor elmentél Aireszbe, én már akkor tudtam, hogy vagytok Georg úrral. Semmi kifogásam nem volt, nem lehetett és ma sincs.

HELÉN. Óh anyám, milyen jó vagy...

AMÁLIA. Hiába vagyok jó, ha kipukkadok is a jóságtól, akkor se segíthetek.

HELÉN. Miért ne segíthetnél?

AMÁLIA. Amíg te a háborús blokád miatt két esztendeig oda voltál, — atyád milliomos lett!

HELÉN. És egy milliomos leánya nem lehet boldog?

AMÁLIA. Nem! A felesége sem lehet boldog! Hogy az istennyila ütne bele abba a milliókba! *(Hol fel-áll, hol leül, hol jár-kei a jelenet folyamán, de folyton ügyel arra, hogy a kendő ne legyen csúszék róla.)*

HELÉN. És mi köze a millióknak az én boldogságomhoz?

AMÁLIA. Mi köze? Az a köze, hogy apád egészen megbolondult és engem is megbolondított már egészen! Azelőtt ide adta rendesen a konyhapénzt. Most kétfélmillió dollár ára Villanykörte-részvényt adott, csak úgy ajándékba és azóta nem tudok aludni se, mert a villanykörte hol felmegy, hol lemegy...

HELÉN. Ne gondolj rá!

AMÁLIA. Ne gondolj rá? Ne gondolj rá? De muszáj! Nem tudom micsoda istenverte mérge van a pénznek, de az belevesz magát az emberbe és ha éjszaka felébredek, akkor is arra gondolok, hogy vajjon holnap felmegy-e a villanykörte, vagy lemegy?!

HELÉN. Add el!

AMÁLIA. Add el! Add el! De mikor adjam el? Hát ha azután felmegy?!

HELÉN. Jó, hogy semmim sincsen...

AMÁLIA. Mondhatom nekem is addig volt jó dolgom, míg csak droguisták voltunk. Semmi bajunk se volt. Most az apád mindig előkelő akar lenni. A milliomosokat kell majmolnunk! A nagy Operába kell mennünk! Hiszen jó, jó, csak ne énekelnének és ne muzikálnának ott folytonosan! És az embernek a szomszédja, aki rongyos pár százezer dollárt nyert, — sötétben parizert eszik. Az ember megkívánja tőle.

HELÉN. Hát miért nem állsz anyám egy kicsit a sarkadra?

AMÁLIA. Letorkol. Tudod mindig hirtelen volt és nem csinálhatok patáliát a személyzet miatt. Óh, ha ezt a szobaleányt egyszer megtéphetném! De túrni kell, mert a milliomosoknak ilyen előkelő szobaleányt kell tartani, s finom szakácsnét, aki úgy lop, de úgy lop, mint majd az apád szójárását használtam, úgy lop, mint a pinty!

HELÉN. Hát ha így állunk, várunk kell, míg a papa beleszokik a milliomoságba.

AMÁLIA. Óh szegény gyermekem, apád aligha fog beleszokni a milliomoságba.

HELÉN *(örömmel)*. Miért, elveszti a milliókat?

AMÁLIA *(meghatottan könnyezik)*. Szegény gyermekem, atyád nem sokáig lesz milliomos, mert talán

néhány óra múlva már többszörös milliárdos lesz!

HELÉN. Jesszusom!

AMÁLIA. Milliárdos! Atyád az északi államokban megvett 15 hajó-rakomány lyukas textilzsákot. Csupa csupa lyukas zsákot! És most Ausztráliában megveszi a foltnak valót! Minden zsák megtalálja a foltját és a foltzott zsákok értéke milliárdokat jelent! Dollárban...

HELÉN. S a milliárdos leánynak aztán igazán nem szabad boldognak lennie...

AMÁLIA. S azt gondolod, hogy a milliárdos felesége lehet boldog? Milliomosnak is nehéz lenni, hát még mily nehéz lehet milliárdosnak lenni! Hiszen ha én egyszer istenigazában kipakolhatnék! De nem lehet, nem lehet, letorkolnak, hogy mit mond a világ? *(A telefon csenget. Helén odamegy, s hallgatja a beszélőt, azután anyjához fordul.)*

HELÉN. Valami Boumbey beszél és kérdi, hogy eljöh-e?

AMÁLIA. Igen, jöhet! Hiszen ha ezt is a kezem közé kaphatnám egyszer!

HELÉN *(a telefonba)*. Igen, igen, tessék! *(Amáliához.)* Ki ez a Boumbey?

AMÁLIA. Egy számár, gazember, de atyád pénzügyi zseninek tartja. Valami kávéházban szedte fel, s azóta atyád legfőbb tanácsadója. Ő maga nem kezdhet semmihez, mert azt mondja: száraz a keze és mindig pechje van. A háború alatt Európában volt, összeszedett egy pár millió lengyel bankót, ellógott vele, s mire átkelt a tengeren, a bankónak a kurzusa úgy leesett, hogy nem volt érdemes a hajóról kihozatni a kofferrjét, mert a hordár többbe került volna.

HELÉN. Igazán zseni lehet.

AMÁLIA. Atyád annak tartja és ennek a zsáküzletnek az eszméjét is tőle kapta.

SZOBALÉÁNY *(balról jön)*. A frizérnö várja Méltóságodat. *(El balra.)*

AMÁLIA. Tyű, ha én egyszer megtéphetném ezt a szobaléányt, tiz frizérnö se tudná rendbeszedni! *(El balra, kifelé menet lecsúszik róla a kendő, maga is megrémül és Helén riadtan nézi.)*

V. JELENET.

(Helén, Beong, később Georg.)

HELÉN *(pár pillanatig tépelődik magában, azután mintha elszánta volna magát, a jobb ajtó felé indul. Ebben a pillanatban megnyílik az ajtó és bejön Beong, egy félliteres üveggel)*. Ah, jó reggelt Beong úr!

BEONG. Jó reggelt? Nincs jó reggelt! Csak jó éjszaka van, mert az éjszaka ezt a sötét komor és zordon! Nekem való! Nem olyan, mint a reggel, s mint ez a liliomtej.

HELÉN. Haragszik Ön erre a bolondságra!

BEONG. Az emberekre haragszom, s különösen a nőkre, akik olyan ostobák, hogy liter számra hordják ezt a kotyvalékot! *(Ügyetlenkedik a gummicsővel.)*

HELÉN. Szabad segítenem?

BEONG *(sötéten)*. Szabad. *(Helén a vízcsapot megnyitja, majd lezárja.)* Nem mondom, hogy köszönöm, mert én élő embernek ezt sohasem mondtam, de hálából majd segíték felrobbantani az édes apját!

HELÉN. Felrobbantani az apámat?

BEONG. Igen, pukkasztom!

HELÉN. Miért haragszik az édes apámra?

BEONG. Mert én minden embert gyűlölök. Kegyedet kivéve.

HELÉN. Nagyon kedves.

BEONG. Nem vagyok kedves, csak őszinte vagyok. Én nem tagadom, hogy mióta maga haza jött, megzavarta a lelkem egyensúlyát. Én tudom, hogy maga Georg urat szereti!

HELÉN. De uram!

BEONG. Ne, ne haragudjék! Okosan teszi, ha őt szereti; én boldogtalan lennék, ha engem szeretne, mert kizökkentene a világnézetemből! Ha egy emberi lényt szeretnék, az emberiség iránt való megvetésem és utálatom csorbát szenvedne. Én tehát csupa önvédelemből robbantom fel az édes apját, s magát férjhez adom Georg úrhoz.

HELÉN. Csak úgy férjhez ad, egész egyszerűen?

BEONG. Nem egyszerűen, hanem nagyszerűen. Nagyon jól tudom, hogy a papa ellenzi, de felrobbantom! Kapóra nézett be most hozzám egy piccardói barátom, aki olyan szerencsés fickó volt, hogy ott állatorvosi állást kapott. Boldog ember-

Az állatok között élhet! Mondja kisasszony, látott Ön már világeletemben valaha egy beteg kis borjút, s belenézett annak a szemébe?

HELEN. Nem. Nem.

BEONG. De nem térek el a tárgyától! Hát ezzel az én Schowing barátommal, aki minden hájjal megkent agyafurt fickó, ezzel együtt felrobantjuk a maga papáját!

HELEN. De csak képletesen!

BEONG. Képletesen, de alaposan! Schowing, mint ahogy egy jó állatorvoshoz illik, most mellesleg politikában utazik, és ebből akar gazdag ember lenni. De ez mellékes, az a fő, hogy én magát férjhez adom! Akár tetszik, akár nem! Remélem: tetszik. *(Elrobog jobbra.)*

GEORG *(egy pillanat mulva jobbról)*. Beong úr mondta, hogy egyedül van édes, és engem vár *(kezet csókol)*.

HELEN. Ezt ugyan nem mondtam neki, de jól kitalálta. Kedves Georg, sajnos, ma sem tudok jobb hírt mondani. Úgy látom, hogy amíg én oda voltam, itt megbolondult az egész világ!

GEORG. Csak én nem, én a régi vagyok és az is maradok.

HELEN. Szentül hiszem. De igazán csodálom, hogy magát nem szédítette meg az a lelki nyavalya, amiről voltaképpen nem is tudom, hogy micsoda.

GEORG. Olyan lelki influenzaféle, amely ellen úgylátszik egyetlen szer a szeretet. Lássá, nekem, amíg oda volt, se jutott eszembe a pénz hajszolása, sohasem vágytam a most divatos szórakozásra. Csak vártam magát, vártam úgy...

HELEN. Úgy, ahogy én vártam azt a napot, amelyen megnyílik a sorompó és haza indulhattam.

GEORG. És én olyan, mondhatom, áhitatos és megszentelt érzésekkel vártam haza.

HELEN. Mint amilyenel talán még nagyon sokáig várnunk kell.

GEORG. Óh várni és túrni, mindig várni és túrni. Amíg a kényszerűség állt előttünk, ez nem volt nehéz, de mikor a szeszély, hóbort és a gőg áll elénk, mégis tennünk kellene valamit!

HELEN. De mit?

GEORG. Még nem tudom, de érzem, hogy az ilyen akadályok ellen kötelességünk küzdeni!

HELEN. Úgy vettem ki a szavá-

ból, hogy ez a Beong is forral valamit azzal a barátjával, aki most nála van. *(Az előszobából csengetés hallatszik.)* Bizonyosan ez a Boubmey jön. Miféle ember ez?

GEORG. Egy éhenkorász kullancs. Én azt hiszem, hogy ez az ember voltaképpen valaha pincér lehetett egy olyan kávéházban, ahová életükben halhatatlan költők, borbélyok és vígécek jártak. Mindenkiről ragadt rá valami.

HELEN. Bizonyosan ő is ellenünk van.

GEORG. A papának akar azzal is a kedvében járni!

HELEN. Akkor kérem, menjen maga most vissza. *(Georg hirtelen kezet csókol. El jobbra.)*

VI. JELENET.

(Helén. Inas. Boubmey. Boubmey megjelenik a közép ajtóban, egy lépést tesz előre, s keresett előkelőséggel meghajtja magát. Inas hátulról megkapja és visszapenderíti.)

INAS *(bejelenti)*. Boubmey úr! *(Inas el a középén.)*

BOUMBHEY *(mintha semmi sem történt volna, meghajtja magát)*. Mély tisztelettel üdvözlöm a rózsabimbót, mely a ház úrnőjének bokrán termett!

HELEN. Uram, azt mondták nekem, hogy Ön pénzügyi zseni. Ha eddig kételkedtem volna, most már elhiszem, mert ilyen bókot csak egy börze-zseni mondhat. Szólok a bokornak, az Ön látogatása nyilván annak szól! *(Biccent a fejével és el balra.)*

BOUMBHEY *(utánanéz, magában)*. Nem értem, miért nem találta szavaimat zseniálsnak? Talán nem ismeri azt a régi spanyol balladát, mely, ha emlékezetem nem csal, úgy kezdődik, hogy: Rózsabokorban jöttem a világra!

VII. JELENET.

(Boubmey és Beong.)

BEONG *(jobbról jön, egy közép nagyságú korsóval. Amint meglátja Boubmeyt, megáll, felborzolja a haját és keményen rászól Boubmeyre)*. Maga izé!!

BOUMBHEY: Izé?!

BEONG. Igen! Jöjjön, segítsen! Egy zseni mindenhez ért!

BOUMBHEY. Igen, én az vagyok. Miben lehetek segítségére?

BEONG. A vízesapot nyissa majd meg. *(Beong a korsóba a nyitott tartályból fehér port kanalaz és aztán a gummicsővet beletartja a korsóba.)* Eressze meg!!

BOUMBEEY *(megegerszti a csapot)*. Zseniális dolog ez a liliumtej-puder. Buknak rá a nők. Hiába, a legjobb üzlet az emberi ostobaság kihasználása. A nők hiúsága pedig a legjobb pénzforrás. Mindig a nők felé kell orientálódni! Minden asszonyt meg lehet főzni. Én úgy főzöm őket, mint a pinty.

BEONG. Pinty? Magára is ráragadt a Jumper úr rossz szokása, maga is pinytel már?!

BOUMBEEY. Majd leszoktatom őt is erről; nem való, hogy egy igazi úriembernek ilyen rossz szokása legyen! Nagyszerű folyadék ez a liliumtej!

BEONG. Úgy látom, Ön nagy tisztelője ennek a pancsnak. Pedig ez undorító dolog. Először jött egy színesznő és elvitt 2 decit, jött egy hentesné, elvitt $\frac{1}{2}$ litert, most jött egy libamájpástétomkonzervvel kereskedő hölgy, s ez már 4 litert visz.

BOUMBEEY. A zsenik joga a buták kihasználása. Ez a lángész előjoga!

BEONG. Elég!

BOUMBEEY. Nem értem miért háborodik fel Ön, ha én a zseniket védem?

BEONG. Elég! Elég! Értse meg már, zárja el a csapot!

BOUMBEEY. Vagy úgy? Ön a vízre értette, hogy elég? *(Elzárja a csapot, de míg azzal ügyetlenkedik, a gummicső végén sok víz kifolyt s nagy töcsa lesz a padlón.)*

BEONG. És Ön azt mondja, hogy Ön zseni? És egy vízesapot nem tud idejében elzárni? Maga zseni? Ajánlom: használjon maga is liliumtejet! Vegyen vagy 15 litert! *(Gőgösen el jobbra.)*

BOUMBEEY. Ez az ideális anarchista rettenetes egy szerzet.

VIII. JELENET.

(Boumbey. Amália. Amália jön balról utcai ruhában.)

BOUMBEEY. Boldog vagyok, hogy üdvözölhetem a teljes pompájában diszló rózsabokrot.

AMÁLIA. Ne bolondozzon már megint, elég bajom van nekem így is!

BOUMBEEY: És mi a baja, ha szabad érdeklődnöm?

AMÁLIA: A fésülőnő úgy megcibál, hogy szeretném felpofozni, a manikűr úgy meggyötör, hogy sírva fakadok, a pedikűr meg úgy megvagdál, hogy alig birok járni. Rettenetes dolog ez a milliommosság!

BOUMBEEY. Ez csak a megszokás dolga. Egy fél év alatt úgy fogja érezni magát, mint az angol külügyminiszter felesége és akkor majd belátja, amit már annyiszor mondtam, hogy egy olyan hú barát...

AMÁLIA. Hú barát?

BOUMBEEY. Igen asszonyom, Önnek siring hú barátja. Mert higgye el asszonyom, hogy egy milliomosnő nem élhet barát nélkül a világban.

AMÁLIA. Ilyen vén asszony mint én?

BOUMBEEY. Ne sértegessen engem asszonyom, a saját maga kisebbitésével! Az én izlésem kifinomodott és nem lehet gúny tárgyává tenni!

AMÁLIA. Lássa. Lássa, és is milyen bolond beszéd. Amíg régen délelőttönként papucsban és schlafrokban láttott, sohasem mondott ilyeneket!

BOUMBEEY. Nem, mert még akkor tudtam uralkodni érzelmeim felett.

AMÁLIA. Hát csak uralkodjék továbbra is. Elég baj nekem, hogy az uramnak barátja.

BOUMBEEY: Asszonyom! Ön nagyon igazságtalan, lássa olyan önfeláldozó barátja vagyok, hogy már ki is kerestem azt a szép villát, amelyet Jumper barátom meg fog venni. Már beszéltem is a tulajdonossal. Ma két óráig vár. Csak már jönne Jumper barátom!

AMÁLIA. A szegény már reggel óta ott izzad a főpostán a kábel-telefon fülkéjében.

BOUMBEEY. Tudom, s várja a hirt arról, hogy az ausztráliai ügynök idejében lekötötte-e a zsákfoltokat! Azt hiszem a dolog holtbizonyos. *(Kívülről csengetés.)* Talán már jön is!

AMÁLIA. Nem, nem ő csengetett. Mióta milliomos, mindig hármat csenget, mert rájött, hogy a miniszternek hármat csengetnek, ha belép a minisztérium palotába.

BOUMBEEY. Lássá, ő milyen szépen belejön!

IX. JELENET.

(Előbbiek. Inas. Thymber.)

INAS (bejelenti). Thymber úr!

AMÁLIA. Nem tudom, hogy kicsoda, de bejöhet. (Inas el a középén.)

THYMBER (jön a középén talpig gyászban). Asszonyom, mint férjének barátja, mély részvéteimet jötem tolmácsolni.

AMÁLIA (felsikít és félájultan a székre hanyatlik).

THYMBER (Boumbey-felé). Úgy látszik a szegény özvegy nem tudja, hogy a férjét megütötte a guta a kávéházban!

BOUMBÉY. Az én Jumper barátomat?

THYMBER (csodálkozva). Jumper? Jumper? Hát nem Dorwet úr lakásán vagyok?

BOUMBÉY. Nem, ez Jumper úr lakása!

AMÁLIA. Uram, Ön halálra ijesztett!

THYMBER. Bocsnat asszonyom! Tévedtem! Tévedni emberi dolog, t. i. én Dorwet urat és annak a felelőséget sem ismerem, de lakás igénylő vagyok s tetszik tudni, az ilyen hirtelen halál-esetek mégis lehetőséget adnak az embernek, hogy valahová berekviráltassa magát! Én t. i. leléptem a lakásomat, hogy kihasználhassam a housse-ot s belebuktam. Most nincs se pénzem, se lakásom.

AMÁLIA. Tehát Ön az oka, hogy nincs lakása.

THYMBER. Nem. A börze az oka! Én ártatlan vagyok.

BOUMBÉY. Az mindegy! A lakásrekvirálás itt még e pillanatban tárgytalan, de esetleg órák kérdése, hogy...

THYMBER. Hát szabad reménylenem talán...

BOUMBÉY. Nem, uram, én nem szoltam semmit és nem szólok semmit!

THYMBER. Így hát megint lakás nélkül kell távoznom. De résen állok! (Meghajlta magát, el középén.)

AMÁLIA. Lásza ezt az ijedtséget is a millióknak köszönhetem. Ha nem lenne milliomos, Jumper most itthon mérné a szappant! Igazán nem tudom, hogy örüljek-e a milliárdoknak.

BOUMBÉY. Asszonyom, egészen nyugodtan örüljön! Nem rossz érzés az, ha az ember milliárdos. Egyszer

már én is éreztem ezt, persze nagyon rövid ideig tartott az örömem, de hát ki tehet arról, hogy ez az átkozott lengyel bankó úgy lecsúszott, mint a pinty (mikor már kimondta ezt a szót, a kezét a szájához kapja).

AMÁLIA. Nagyon sajnálom, hogy maga nem milliárdos, mert ha az lenne, reánk sem nézne!

BOUMBÉY. Ne sajnáljon, hanem vigasztaljon meg benső, legbenső, legeslegbensőbb barátságának milliárdokat érő kincseivel. (Kívülről erősen háromszor cseppetnek.)

AMÁLIA. Ő jön!

X. JELENET.

(Előbbiek. Jumper. Inas. Jumper belép a középpánton. Inas fürgén előre ugrik.)

INAS (bejelenti). Jumper úr! (Jumper egy fogással hátrapenderíti az inast.)

BOUMBÉY (az inashoz). Szamár, a milliárdost a saját lakásában nem kell bejelenteni!

JUMPER (felhevülten az íróasztal előtti székhöz rohan és beleveti magát). Az ügylet rendben van, megvannak a milliárdok, szinte szédülök. (A fejéhez kapkod.) Ki kellene operáltatnom a vakbelemet.

AMÁLIA. Az Istenért, rosszul vagy?

JUMPER. Attól félek, hogy az örömtől megüt a guta, ezt kellene valahogy ellensúlyozni! Disznó meleg is volt abban a fene fülkében! (Kigombolja mellényét és a gallérját.) Rettenetes volna, ha most úgy megütne a guta, mint a pinty!

BOUMBÉY. Még senkit sem ütött meg a guta azért, mert milliárdos lett! Engem sem ütött meg. Engem inkább akkor kerülgetett, mikor lecsúsztam!

JUMPER. És mit tettél?

BOUMBÉY. Mit tettem? Vizes ruhát tettem a fejemre!

JUMPER. Adjatok vizes ruhát a fejemre! (Amália indul kifelé.)

BOUMBÉY (Amáliához). Megálljon! Csak nem leplezzük le a dolgot a cselédség előtt?!

JUMPER. Inkább inkognitó üssön meg a guta?!

BOUMBÉY. Itt vagyok én, megmentelek, van itt víz! (Előveszi a zsebkendőjét és megmártogatja a földön a víztócsában és a vizes kendőt Jumper homlokára teszi.)

JUMPER. Ah, újra éledek!

AMÁLIA (*Boumbeyhez*). Hát miért nem a csapról eresztette?

BOUMBEY. Életveszély esetén a zseni ilyen részletekkel nem törődik!

JUMPER. Kezdek magamhoz térni! Úgy felfrissülök, mint a pinty!

BOUMBEY. Kérlek szokj le erről. Ez nem illik egy milliárdoshoz, mert a milliárdost mindenki utánozza. Azt fogják hinni, hogy ez előkelő dolog és egy hét mulva az egész főváros a pintyet fogja emlegetni!

JUMPER. Ebben igazad van, erről csakugyan le fogok szokni.

BOUMBEY. Csak akarni kell.

JUMPER. Akarok akarni, s egy-kettőre úgy le fogok szokni róla, mint a pinty! (*Hirtelen a szájához kapja a kezét.*)

AMÁLIA. Úgy-e most már nem szédülsz, jobban vagy?

JUMPER. Hála Istennek, a krízisen úgy látszik túl estem!

BOUMBEY. Legfőbb ideje, mert a villa tulajdonosa már vár reánk!

JUMPER. Ugyanaz, akiről tegnap beszéltél?

BOUMBEY. Az, az, urasági villa. Két óráig vár.

AMÁLIA. Igen, nekem is kotyogott valamit.

JUMPER. De asszonyom!

AMÁLIA. Nekem ne mondd azt, hogy asszonyom!

JUMPER. Kérlek, ne feledkezz meg magadról!

AMÁLIA. Ez már mégis sok. Nekem mondja, hogy asszonyom! Hát milliárdosok azt mondják a feleségüknek, hogy asszonyom?

BOUMBEY. Igen, asszonyom!

AMÁLIA. Rettenetes, ezt már aligha fogom kiállani.

JUMPER (*előhúzza a zsebóráját*). Hát azt hiszem...

BOUMBEY (*hirtelen rákiált*). Mit csinálsz?

JUMPER. Azt nézem, hogy hány óra?

BOUMBEY. Szerencsétlen, egy milliárdos sohasem nézi meg a maga óráját.

AMÁLIA. Hát mit csinál?

BOUMBEY. Megkérdezi a titkártól, hogy hány óra?

JUMPER. De még nincs titkárom!

BOUMBEY. Majd kerítünk egyet.

JUMPER. Szeretném már, ha volna.

BOUMBEY. Miért lett ez egyszerre olyan sürgős?

JUMPER. Szeretnék a titkárommal titokban parizert hozatni. (*Amália és Boumbey nagyot sóhajtanak.*) Látom ti is szeretnétek parizert enni.

BOUMBEY. De egy milliomosnak nem illik parizert enni.

JUMPER. Azért szeretnék titokban enni.

AMÁLIA. Én is.

BOUMBEY. Én se mondanék nemet.

JUMPER. Rettenetes, hogy az ember nem ehetik tízóraira parizert.

BOUMBEY. Megmentelek! Elmegegyek és a szomszéd fűszerestől hozok parizert.

AMÁLIA. Végre egyszer okos dolog is csinál.

JUMPER. Csak ügyesen. Aztán hozzád kiflit is. (*Pénzt ad neki, Boumbey el a közepén.*) Mégis zseniális ember ez a Boumbey.

AMÁLIA. Ha evésről van szó.

JUMPER. Zsákot nem eszik, mégis ő találta ki a zsáküzletet.

AMÁLIA. Kérdés, hogy jó üzlet lesz-e?

JUMPER. Bizonyosan!

AMÁLIA. Én nem örülök neki, attól tartok, hogy ha milliárdosok leszünk, még nehezebb lesz az életünk.

JUMPER. Ne gyerekeskedj, az ember mindent megszokik.

AMÁLIA. Látom, mégis parizert akarsz enni.

JUMPER. Néha elfog valami gyengeség.

AMÁLIA. Igen, elme gyengeség.

JUMPER. Micsoda beszéd ez, hogy mersz te nekem ilyeneket mondani? Azt hiszed, hogy ez a hang illik egy milliomos családba?

AMÁLIA. Hát az illik, hogy tisztességes asszony létemre reggel nadragban kell járnom? Hát ez illik?

JUMPER. Az lehet, hogy neked nem illik, de általában igen is illik, mert ez most szokás és ami szokás, az illik.

AMÁLIA. Hát az nem szokás, hogy az ember ahhoz adja a leányát, aki kéri és akit a leánya szeret?

JUMPER. Megtiltom, hogy erről a dologról beszélj! Elvégre vagy milliomos vagyok, vagy nem.

BOUMBEY (*Óvatosan jön a közepén*). Itt a mentőangyal. (*A zsebéből papírcsomagot s abból parizerszele-*

teket és kifliket szed elő. Jumper és Amália kapnak rajta.) Ide álljunk egy csomóba, mintha beszélgetnének, nehogy valaki rajtakapjon bennünket, hogy parizert eszünk. (Balra előre állnak.)

JUMPER (tele szájjal). Pompás!

AMÁLIA (tele szájjal). Milyen ostobák, akik a millimosságra vágnak, holott a szegény ember bátran ehetik parizert.

BOUMBEY (tele szájjal Amáliához jelentősen). De a tiltott gyönyör édesebb.

JUMPER. Jó volna most egy pohár sör, a tetejébe.

BOUMBEY. Hoztam! (Benyul a redingotja hátszöszébe és kihúzza egy üveg sört.)

AMÁLIA. Ott talál valami ívőszerszámot. (A baloldali szekrényre mutat, ahonnan Boumbey egy üres tégelyt hoz elő, abba tölt. Előbb Amália, aztán Jumper és végül ő iszik.)

JUMPER. Na, így ki lehet bírni a milliomosságot! Van még?

BOUMBEY. Van. (Tölt neki, Jumper iszik. Ebben a pillanatban balról belép Beong. A baloldali szekrényhez megy, onnan kivessz valamit, egy pillantást vet a megdermedve álló csoportra, aztán balra elmegy.)

JUMPER. Pompás ember ez a Beong! Láttatok, hogy látta, hogy én iszom és nem szólt. Diszkrét ember! Ilyen titkár kell nekem!

BOUMBEY. Majd keresünk egy jó titkárt.

JUMPER. Hop! Hop! Egyszerűen kinevezem Beongot titkárommá. Olyan titkár lesz, mint a pinty. (A kezét a szájára kapja.)

BOUMBEY. Ezt az ideális anarchistát?

JUMPER. Ezt! Egy milliárdosnak sincs anarchista titkársa! Hát ez egy jó trükk lesz! Mi?

AMÁLIA. Igazad van! Azt nevezd ki titkárnak, akit akarsz. Ha az ember milliárdos, azt teheti, amit akar!

JUMPER (Boumbeyhez). Látod, ő is belejön szépen!

BOUMBEY. Hát átmenetileg nem bánom, nevezd ki Beongot. (Félre.) Majd kifüstölöm én ezt az állatorvost.

JUMPER (csenget, középpajton inas bejön). Beong úr jöjjön be. (Inas el jobbra. Egy pillanat múlva jön jobbról Beong.)

XI. JELENET.

(Előbbiek. Beong, később Helén.)

JUMPER (belépő Beonghoz). Kedves Beong! Kinevezem Önt titkárommá. Kelt mint fent.

BEONG (félre). Titkár? Így még jobban robbanthatom! (Fent.) Iménti becesésére válaszolva; igent mondom!

JUMPER. Rendben van! Mondja titkár úr: hány óra?

BEONG. Egy óra mult öt perccel.

BOUMBEY. Akkor hát készülődniünk kell.

JUMPER (Amáliához). Menj, menj, tégy kalapot. Helén is készüljön, siessetek! (Amália el balra.) Titkár úr; csengessen az inasnak!

BEONG (csenget. Inas megjelenik a középpajton). Titkár úr, mondja meg az inasnak, hogy hozzon egy autót, de nem taxit, hanem valami garázsból; holnap úgyis veszek két autót, hát már ma is szabad az embereknek azt hinnök, hogy a saját autómön járok. Tehát nem taxit! (Inas indul.) Megállj te számár, hiszen a titkár úr még semmit sem mondott!

INAS. Hiszen hallottam, hogy mit tetszett mondani.

JUMPER. Semmit sem hallottál. Titkár úr mondja!

BEONG (inashoz). Autó, nem taxi garázs, magánjellegű. Sietni! (Inas elrohan a középén.)

JUMPER. Na, apránként úgy belevőnk, mint a . . . (mielőtt kimondaná a pintyet, a kezét szájához kapja.)

BOUMBEY. Kérlek, csak vigyázz!

JUMPER. Vigyázok! Nos és mi a villának az ára?

BOUMBEY. Reggel tíz óráig tízmillió volt, tíztől-tizenegyig huszonötmillió, tizenegy-tizenkettőig harmincemillió, tizenkettőtől-egy óráig ebédszünet, egy órától kettőig harmincötmillió, óránként egy evőkanállal feljebb megy! Különben holnapután már eladhatod a duplájáért.

JUMPER. Miért adnám el? Nem akarok én billiárdos lenni! Ha a zsákok és foltok összekeverülnek, meghozzák az én szerény polgári milliárdjaimat!

BOUMBEY. Valdd be, hogy igazán zseniális ötlet volt tőlem ezt az üzletet ajánlani. Minden zsák megtalálja a maga foltját! Ez egy községes mondás és én ebből milliár-

dokat esiholtam ki neked. Ez az a folt mely tisztít!

JUMPER. Nagyon jó! És még azt mondja az arab közmondás, hogy: foltra nem ad a zsidó!

BOUMBEY. Nem foltra, hanem voltra! Nem v, hanem dupla w, vagyis wau.

BEONG. Wau? Aujnye de jau.

HELÉN (*balról jön*). Bocsánat apám, de nem mehetek most veletek, dolgom van itthon.

JUMPER. Dolgod? Hát mi dolog az, hogy dolgod van? Hogy mer neked dolgod lenni?!

HELÉN. Míg Aireszben voltam, sok kézimunkát csináltam, ezeket akarom most rendezni, amelyek az úton meggyűrődött, kivasalom.

JUMPER. Kivasalni? Te magad?

BEONG (*halokan Helénhez*). Csak robbantsa, bátran robbantsa!

HELÉN. Igen, természetesen magam akarom kivasalni, hiszen a saját kézimunkájával szívesen bibelődik az ember.

BOUMBEY: De egy milliárdos leánya! Az ég szerelméért: egy milliárdos leánya!

HELÉN. Milliárdos leánya? Hát vegyétek úgy, hogy ez csak szeszély. A milliárdos kisasszonyok, azt mondják, szeszélyesek. Hiszen ha a férfiakat megbolondítja a pénz, akkor a nőknek is joguk van attól megbolondulni.

BEONG (*Helénhez súgva*). Csak pukkassza! Robbantsa!

JUMPER (*szigorúan*). Helén!

BOUMBEY. Kisasszony, gondolja meg, az ég szerelméért!

JUMPER. Mit beszélsz itt az ég szerelméről; az ég szerelmének ehhez semmi köze sincs! Az ő szerelme az oka mindennek, nem az ég szerelme!

HELÉN. Apám, de talán nem idegenek elé való ez a dolog!

JUMPER. Ezek nem idegenek! Bátran kijelentem előttük, hogy Georg úrral szakítanod kell! Egyszerűen kidobom s úgy repül, mint a (*kezét hirtelen a szájához kapja*).

BEONG (*súgva Helénhez*). Robbantsa! Robbantsa!

HELÉN. Kidobod azt, aki tizenöt év óta hű embered, csak azért, mert...

JUMPER. Kidobom! Mindenféle közönséges droguistának nem adom a leányomat.

BOUMBEY. Úgy van! Messaliance kizárva!

HELÉN. Droguista? Te is az voltál és még ma is az vagy. És Napoleon káplár volt.

BOUMBEY. De nem adta a leányát káplárhoz!

JUMPER. Hajthatatlan vagyok! Nincs pardon! Távozz a szemem elől, majd megtörlek! Georg urat csak bízd rám!

HELÉN. Én benne bízom. (*El jobbra.*)

XII. JELENET.

(*Előbbie. Helén nélkül.*)

JUMPER (*egy kis szünet után*). Hát Napolon kihez adta a leányát?

BOUMBEY. Azt hirtelenében én sem tudom.

BEONG. Nem volt leánya!

BOUMBEY. De ha lett volna, akkor sem adta volna egy droguistához.

JUMPER. Ezt én sem teszem, nincs rá eset! Egyszerűen úgy kidobom Georg urat, mint... (*Kezét a szájához kapja.*)

BEONG. Ha titkárnak joga van a családi titkokat tudni, egy megoldást ajánlanék.

JUMPER. Megengedem, hogy beszéljen.

BOUMBEY. Hagyja hallani.

BEONG. Egy milliárdos senkit sem dobhat ki! Ez nem úri dolog. Az ilyen — bocsánat — droguistának való elintézés. Helén kisasszony, ha megveszik a villát, holnap innét ugyanis kénytelen lesz kimenni, mert hiszen egyedül nem maradhat a lakásban a Georg úrral. Ez természetes. Már most előkelő gesztussal tessék behívni Georg urat és azt mondani neki: „Tisztelt úr, Ön tizenöt évig hű emberem volt. A leányomat nem adom Önnek, de Önnek adom elismerésem jeléül a lakásomat és a drogériát. Ezzel úrrá tettem Önt, Ön mint úr tudni fogja a kötelességét! Az ég Önnel!” Azután méltóztassék sarkon fordulni és ruganyos léptekkel távozni. Ez uraim, milliárdoshoz illő megoldás!

JUMPER. Nem rossz, nem rossz! Hiszen alapjának tényleg derék fiú ez a Georg és megérdemli, hogy úrrá tegyem; nekem már ez az egész vacak úgysem jelent értéket!

BOUMBEY. De talán megfontolva a megfontolandókat...

BEONG. Uram, tudtommal Ön csak egy fél másodpercig volt elmé-

letben milliárdos. Én mint ideális anarchista jobban ismerem a milliárdos lelki világát és fenntartom javaslatomat.

BOUMBHEY. De hát ha nem fogadja el és semmi áron sem mond le Helénről?

JUMPER. Ez nem probléma. Egyszerűen nem beszélek vele! Titkár úr, írja meg az átruházási okmányt. Aláírom és amikor mi elmentünk, akkor adja át neki az én nevemben, s mondja meg neki mindazt, mit az imént mondott. Sőt többet is mondhat! *(Beong az íróasztalhoz ül és ír.)*

BOUMBHEY. Látom, hogy az Isten is milliárdosnak teremtett téged és ellenvetéssel nem zavarlak. Igazad van és szomorú volna, ha egy milliárdosnak nem lenne mindig igazad!

JUMPER. Ebben neked van igazad, pedig nem vagy milliárdos!

BOUMBHEY. Sajnos, ebben megint neked van igazad; de akinek milliárdos a barátja, abból minden lehet.

BEONG *(magában)*. Még akasztott ember is. *(Fent.)* Az okmány készen van, tessék aláírni.

JUMPER *(átfutott az íráson)*. Rendben van. *(Aláfirkantja az okmányt.)*

BOUMBHEY. Tanu nem kell?

BEONG. De uram, egy milliárdos aláírása mellé: tanu? Talán az utcáról akar felhívni valakit, vagy talán van két milliárdos a mellényzsebében?

BOUMBHEY *(félre)*. Ezek kezdenek letorkolni, határozottan az asszony felé kell orientálódnom!

XIII. JELENET.

(Előbbieik. Inas. Szobaleány. Amália.)

INAS *(a középjáraton beugrik)*. Itt az autó, mehetünk!

JUMPER. Kivel beszélsz?! Jelentsd a titkárnak.

INAS. Hiszen már hallotta!

BOUMBHEY. Jelenteni kell!

INAS *(Beong felé)*. Hát itt az autó, nem taxi. *(Elsiet jobbra.)*

BEONG. Az autó előállt.

JUMPER. Hát gyerünk! *(Csenget. Szobaleány balról belép.)* Szóljon a méltóságos asszonynak, hogy indulunk. *(Azután közelebb inti magához a szobaleányt és félhangon mondja:)* Azután, míg odaleszünk, ügyeljen a kisasszonyra, érti?! *(A szobaleány meghajtja magát. El balra.)* Te, izé, Boumbey, voltaképen

talán mégse kellett volna a szobaleánynak ilyen megbízást adnom. Összefér ez egy milliomos jellemével?

BOUMBHEY. Kérlek, a közmondás szerint senkisésem méltóságos úr a saját szobaleánya előtt!

JUMPER. Nos és meddig méltóságos úr egy milliárdos?

BOUMBHEY. Meddig?! Tetőtől talpig!

JUMPER. Nem így értem, hanem hogy mennyi ideig?

BOUMBHEY. Három napig. Ha van urasági villája, két autója, legalább egy jó barátja és egy titkárja, akkor demokratikus államban a milliárdos már excellenciás úr.

BEONG. Eo ipso.

JUMPER. Eo ipso? Mit jelent ez? valami akadályt vagy formaságot?

BEONG. Nem. Ez azt jelenti, hogy a milliárdos magától lesz excellenciás úr. Egy szép reggel, úgy dél felé, felébred, megveregeti a saját vállát és azt mondja maga magának: „Jó reggelt excellenciás uram, hogy méltóztattál aludni?” És ettől kezdve a milliárdos olyan excellenciás úr, mint a pinty. *(Kezét a szájához kapja.)*

AMÁLIA *(jön balról)*. Készen vagyok.

BOUMBHEY *(súgva Amáliához)*. Hódító jelenség! *(Jobbról beugrik az inas feketére mázolt pofával.)*

JUMPER. Megvesztél?

INAS. Nem, csak szereztem lettem! Utoljára, ha az első emeleti ügyvéd disznózsírban dolgozhatik, ha az aszfaltoltózó városi vezératyja, a negyedik emeleti mérnök státusz-férfiú lehetett, miért nem lehetek én szerezsen?

JUMPER. Olyan demokratikusan szemtelen vagy, mint a *(kezét a szájához kapja)*.

BEONG *(félhangon Jumperhez)*. Tényleg erről tessék leszokni, mert a pinty a legjelentéktelenebb madarak egyike, s egyáltalán nem illik egy milliárdos ajkaira!

JUMPER. Gyerünk! *(El a középben Amáliával, utánuk Boumbey és az inas.)*

XIV. JELENET.

(Beong. Georg. Helén. Szobaleány. Takarítónő.)

BEONG. Most jövök én és robbantok! *(Kiszól jobbra.)* Georg úr, kérem egy percre! Kérlek kedves Schewing még egy perenyi türelmet kérek; azt

hiszem ütött a te órád és a szerenese valóban feléd fordul.

GEORG (jön jobbról). Nos?

BEONG. Ezennel ünnepélyesen átadom Önnek ezt az okiratot (átadja).

GEORG (átfutja az írást). Az üzletet és a lakást nekem adja, de a leányát, úgy-e nem!

BEONG. Most azt mondja még, hogy nem és holnap talán már más-kép beszél az öreg pinty. Mos jövők én: kinevezett titkárává. Érti? Titkária vagyok! És még jobban robbanthatok! Ön legyen nyugodt, biztosítom, hogy Helén az Öné lesz. Ha én összefogok Schowinggal, akkor az Ön ügye rendben van! Es most magára hagyom gondolataival, esetleg Helénnel. Igen várjon csak (csenget. szobaleány jön balról). Mondja meg a kisasszonynak, hogy a papájának a titkária óhajt vele beszélni. (Szobaleány el balra.) Én Schowinggal még megbeszelem a részleteket. Tudom Helén kisasszony nem fog megharagudni, ha a papa titkária helyett a saját titkáriját találja itt. (El jobbra.)

HELÉN (balról). Azt hittem, Beong akar velem beszélni.

GEORG. De talán belenyugszik a cserébe. Nézze! (Oda adja neki az okiratot.)

HELÉN (átfutja az írást). Hiszen ez szép volna...

GEORG. Igen, de arról hallani sem akar, hogy maga a feleségem legyen.

HELÉN. Hát várunk türelemmel, vagy...

GEORG. Vagy küzdünk! Beong azt mondja, majd ő robbant; valami tervet forral egy barátjával, aki úgylátszik minden hájjal megkent fickó. (Balról lassan megnyílik az ajtó s jön a szobaleány a takarító-nővel.)

SZOBALÉANY. A méltósága azt mondta, hogy itt valami vizet pancsoltak ki. (A jobb oldalra átmennek.)

HELÉN (Georggal együtt balra előre mennek). Ezek utasításra lesnek reánk. Vigyázzunk. (Hangosabban.) Nem, én azt hiszem, egész héten ilyen szép marad az idő!

GEORG. Én attól tartok, hogy: előbb-utóbb esőt kapunk.

SZOBALÉANY (jobbra elől a takarító-nőhöz, aki a víztócsákat száritgatja s keféli). Hallja, ezek nekünk emlegetik az esőt!

XV. JELENET.

(Előbbiek. Beong és Schowing. Jobbról jönnek.)

GEORG (intezéssel figyelmezteti őket, hogy vigyázní kell, mert a szobaleány leskelődik).

BEONG (bemutatja Schowinget Helénnek). Schowing barátom, akitnek pompás terveí vannak. Majd ő elmondja. (Halkan Georghoz.) Nem lehetne ezeket a nőket kiküldeni?

GEORG (súgva). Ez a leggyanúsabb lenne!

BEONG (súgva). No majd én lefűlelem őket és Schowing addig előadhatja a plánumot. (Georg, Helén és Schowing balról egy kicsit hátra vonulnak s élénk beszélgetést jeleznek. Beong előre jön jobbra, a szobaleányhoz.) Jó a viasz, amelyet használnak?

TAKARÍTÓNŐ. Elég jó.

BEONG. Akkor bizonyosan más drogériában vették, nem itt.

SZOBALÉANY (aki különben folyton balfelé fülel). Hát itt a pudertől kezdve minden rossz?

BEONG. Nem, de az ember elvből leszólja a saját munkaadóját; ez már úgy illik, nem igaz?!

TAKARÍTÓNŐ. Nagyon igaz, tökéletesen igaz!

BEONG. Nézze, kérem, ott hátrább is van még egy fakó folt a földön.

TAKARÍTÓNŐ (megnézi a karkötő óráját). Azt ma már nem bánatom, kötelezett munkaidőm egy félóra múlva lejár és így nem érdemes már belekapni!

BEONG. S legalább egy negyed óráig pihenni kell előbb, hogy az embernek legyen elég lelki ereje abbahagyni a munkáját!

SZOBALÉANY. Nagysád talán máma túlórázhat.

TAKARÍTÓNŐ. Ma nem lehet, négy óraker jön az énektanárnó hozzám!

SCHOWING (fent). Tehát meg egyeztünk!

GEORG. Kezdeni csak kell valamit!

HELÉN. Sajnálom, hogy így van a dolog, de belátom, hogy valamit tenni kell. Anyámnak mindenesetre elmondom ezt a tervet.

SCHOWING (kezet csókol Helénnek). Tehát, szerenese fel! A viszontlátásra!

HELÉN (kezet fog Georggal és Beonggal). A viszontlátásra! (El balra.)

BEONG. Tehát fel a vitorlákkal és

robbantunk! Hiába, a politika mindenre jó! (El jobbra Georggal és Schowinggal.)

XVI. JELENET.

(Szobaleány. Takarítónő, később Beong. Szolga. Inas és Thymber.)

SZOBALÉÁNY (kis szünet után).
Úgyan mit süttötek-főztek ezek itt?

TAKARÍTÓNŐ (megnézi az óráját). Főztek? Süttötek? Maga Nagysád úgy látom rosszul van felvilágosítva! Ha maga szobaleányi alkalmazott, mit törődik azzal, hogy mit sütnék-főzzenek?! Az a szakácsnői alkalmazott hatáskörébe tartozik.

SZOBALÉÁNY. De azt is mondták, hogy robbantanak!

TAKARÍTÓNŐ. Ahhoz meg pláne semmi köze sincsen! A pukkasztáshoz? Ahhoz igen, ahhoz van köze, mert legszentebb kötelesség a nagyságok pukkasztása!

BEONG (jobbról jön, utána egy bolti szolga kis talicskával). Ezt az izét vigye ki. (A bolti szolga ráemeli a zást tartályt a talicskára.)

SZOBALÉÁNY. Hát ezzel mi lesz?

BEONG. A pamutkirály felesége mindjárt egy egész hordó liliontejet rendelt. Ezt már csak az udvaron lehet megcsinálni a kútnál.

TAKARÍTÓNŐ. Óh de jó dolga is van egy ilyen nőnek!

INÁS (elfulladva berohan a középajtón). Megvettük a villát szőróstülbőröstül! Még ma belemegyünk! Még ma belemegyünk! Sietni! Sietni! Rögtön átköltözünk!

THYMBER (benyomja a baloldali ablakot, egy táblát ki is tör és beugrik a szobába). Hát nem hiába lesekdedtem: kiköltöznek! Lesz lakásom, lesz lakás! Mennyiért lépik le?

BEONG (harsogja). Nem lépik! Semmi lépik! Itt fellépik s önt kilöki, úgy, hogy repülök, mint a pinty!! (Inas és bolti szolga Thymber felé sietnek, aki az ablakon riadtan menekül.)

(Függöny.)

II. FELVONÁS.

(Jumper villájának a kertjében. Tropikus növényzet. A magasabban fekvő villa a háttérben távolabbról látszik. A háttérből két széles lépcső vezet le a színre. E két lépcső közötti teret lent kerti bútorzat asztallal. A szín bal oldalán kerti pamlag. Ezen ül Bollárd és olvas. A kertész puská-

ját lövésre készen tartva, lábújhegyen ide-oda surran a színen és a fákra figyel, mintha valami madarat akarna ledurrantani.) (Reggel.)

I. JELENET.

(Bollárd. Kertész.)

BOLLÁRD. Mire vadászik tisztelt úr?

KERTÉSZ. A kegyelmes úr úgy haragszik a pintyekre, hogy ezer fityinget ígért minden fejért, amit beszolgáltatok neki. (Kertész tovább lesi a madarat, Bollárd tovább olvas.)

KERTÉSZ (felkapja a puskáját, céloz, de aztán leereszti). Megmenekült a kis szemtelen!

BOLLÁRD. Estig még megtalálja valahol tisztelt kertész úr!

KERTÉSZ. Semmi kertész! Már magasabb címet kaptam a kegyelmes úrtól.

BOLLÁRD. Nos?

KERTÉSZ. Ezután az én nevem az, hogy növényzeti főigazgató!

BOLLÁRD. Nagyon szép cím, viselje egészséggel és lőjjön mentül több pintyökét.

II. JELENET.

(Előbbieik, Georg jön jobbról a második színlalnál, a kertész a jelenet elején egy darabig úgy tesz, mintha a madarat lesné, azután el balra a harmadik színlalnál.)

GEORG. Jó reggelt!

BOLLÁRD. Jó reggelt!

GEORG. Kérem, hol találhatnám meg Beong titkár urat?

BOLLÁRD. Az ágyban! Alszik. Nem bolond, hogy ilyen korán felkeljen. Ő őszintén alszik. A milliárdos úr és becses neje sem jöttek még elő, pedig hét óra óta már ébren vannak, de a korán kelés nem előkelő és a személyzet se túrná meg, hogy korán keljenek.

GEORG. Ön, úgy-e bár szintén a házhoz tartozik?

BOLLÁRD. Majdnem fordítva! A ház tartozik én hozzám!

GEORG. Megengedi, hogy itt várjam meg, míg a titkár úr felkel?

BOLLÁRD. Tessék! (Helyet kínál neki.) Sürgös ügy?

GEORG. Sürgös!

BOLLÁRD. Üzleti?

GEORG. Ellenkezőleg!

BOLLÁRD. Nő?

GEORG. Igen.

BOLLÁRD. Ön az a bizonyos, aki-

ről nekem Beong beszélt, akit t. i. Helén kisasszony...

GEORG. Igen, az vagyok.

BOLLÁRD. Akkor én az Ön embere vagyok. Együtt robbantunk Beonggal.

GEORG. Ön is ideálista-anarchista talán?

BOLLÁRD. Nem! Én Bollárd vagyok.

GEORG. *(elgondolkozva)*. Bollárd? Bollárd? Úgy rémlik, volt egy ilyen nevű álhírlapíró, akit kidobtak az újságírók egyletéből.

BOLLÁRD. Az én voltam.

GEORG. Csak volt? Nem értem!

BOLLÁRD. Igen csak voltam. De nem finyás kartársaim semmisítettek meg, hanem a nagy háború tett tönkre!

GEORG. Hogyan?!

BOLLÁRD. Hát a háború alatt annyi gazember járt-kelt szabadon, hogy már senki sem adott pénzt azért, hogy ne leplezzék le. Aztán meg nem kaptam papírost, nem lehetett írni és én unalmamban olvasni kezdtem. Ezt soha életemben se tettem eddig. És ez megölt, legalább átmenetileg megölt.

GEORG. Az istenért, hát mit olvasott?!

BOLLÁRD. Okos emberek komoly könyveit és minél többet olvastam, annál világosabban láttam, hogy azokról a dolgokról, amelyekről azelőtt nap-nap után tűzokádó cikkeket írtam, voltaképpen semmit se tudok! Kihullott a toll a kezemből s a tudatlanság bátorsága kiveszett belőlem.

GEORG. Ez igazán tragédia!

BOLLÁRD. Ez tragédia, még pedig dél-amerikai tragédia. Oh, Európában ilyen nem történhetik meg, mert ott a zszurnalisták már úgy születnek, hogy nemesak mindent tudnak, hanem mindent jobban tudnak!

GEORG. Nos és mi a terve a jövőre nézve?

BOLLÁRD. Azt hiszem megint zszurnalista leszek, ha hozzájutok valamiféle papíroshoz, mert megtaláltam a böles könyvek által okozott baj ellenszerét.

GEORG. No és hol s miben találta meg?

BOLLÁRD. A nemzetközi hipermodern kubista futurista és dadaista szépirodalomban. Ezek olyan hülyeségeket írnak, hogy visszakapom apránként a régi bátorságomat.

GEORG. És addig?

BOLLÁRD. Addig lakó vagyok! Itt a villában rekviráltattam egy szobát és abból élek?

GEORG. Hogy-hogy?!

BOLLÁRD. A villa mikor idejöttem egy enyvfőzőnek a tulajdona volt, aki felcsapott ingatlan ügynöknek és azzal a szerződési feltétellel adta tovább a villát, hogy az új tulajdonos, ha el akarja adni, csak az ő közreműködésével adhatja el. Ezt be is kebelezték. Már most az én dolgom az, hogy az új vevőket kiszekirozzam. Az első vevőt két hét alatt kifüstöltem. Az ügynök jól keresett. Én is. A következő vevőt egy hét alatt halálra keserítettem. Az ügynök megint keresett. Én is. Fél év alatt ez a milliárdos már a tizedik gazda. Ezt is ki fogom füstölni! Az ügynök folyton keres. Én is. *(Mialatt Bollárd ezeket mondja, Georg a villa felé tekintet.)* Mit nézelődik? Ja, Beong jön!!

III. JELENET.

(Előbbiek. Beong jön a jobboldali lépcsőn.)

BEONG *(Georghoz)*. Nos, megjött Schowing, Piccardóból? *(Bollárd olvasni kezd.)*

GEORG. Megjött. Itt vannak az emberek is.

BEONG. Tehát rendben van minden?!

GEORG. Igen, de nekem nem tetszik sehogysem a dolog!

BEONG. És miért nem tetszik?

GEORG. Semmi kedvem sincs a politikához és nem is értek hozzá.

BEONG. Először is a politikához nem kell érteni; azok a legveszedelmesebbek, akik értenek hozzá! Másodsor: a politikához mindenki ért és aztán, ha a Helén kisasszony tetszik Önnek, akkor a kedvéért még a politikába is beleárthatja magát.

GEORG. De ez a szóló-vétel, ez határozottan fészélyez.

BEONG. Hm! Ja! Schowingnak kell ez a biztosíték! S aztán az apóst nem kell kímélni. Ha az após egy szóra odaadja leányát az embernek, akkor ezért nem kell kímélni; ha pedig akadékoskodik, akkor éppen azért nem kell kímélni! Az apósokat robbantani kell! Különben ezt csak bizza rám, menjen fel erre balra, a virágház előtt ott kertészkedik Helén kisasszony, aztán majd ha a reggelihez csöngetnek, jöjjenek ide. Azt

mondja majd, hogy csak hálálkodni jött, másról ne is beszéljen. En majd elköszítem az öreget.

GEORG. Oh! Ön igen nemes lélek!

BEONG. Kérem, nekem ilyet ne mondjon! Sajnos nem vagyok állat. Az embernek pedig nincs lelke, csak ösztönei vannak. Csak az állatoknak van lelke. Látott Ön már egy beteg borjút és belenézett a szemébe? Na, úgy-e nem? Hát ne beszéljen, hanem csak menjen! Menjen! *(Georg el a bal lépcsőn.)*

BOLLÁRD *(felpillant)*. Robbantunk?!

BEONG. Már ég a gyújtózsínor! Különbön mit olvas? *(Mialatt Beong és Bollárd beszélgetnek, két szolgál jön a jobb lépcsőn az inással tálcákon csészéket, teljes kávés-kannát stb. hoznak.)*

BOLLÁRD. Valami nyelvészeti könyv akadt a kezembe és meglepődve látom, hogy a hétfő azt jelenti, hogy a hétnek a feje, vagyis a hétnek a kezdete.

BEONG. Nos?

BOLLÁRD. És eddig szentül azt hittem, hogy a kedd a hét kezdete, mert akkor van, hétfőn pedig nincsen reggeli újság. En azt hittem, hogy a hétfő voltaképpen csak olyan hétköznapra eső vasárnap-féle valami! *(Tovább olvas.)*

BEONG. Ön boldogult közvélemény korában fuicsákat gondolt!

IV. JELENET.

(Előbbiek. Inas. Két szolgál.)

INAS *(a szolgálakhoz)*. Sietni ti ketten mind! Terítõ asztalt rá! Rendbe székek is hozni!

BEONG *(az inashoz)*. Mit? Magának mi a baja?!

INAS *(súgva)*. Könyörgöm ne rontsa meg a tekintélyemet titkár úr. Ezek azt hiszik, hogy igazi szerencsen vagyok és ha nem beszélnek hibásan, még rájönnek, hogy nem vagyok szerencsen és ez borzasztó lenne!

BEONG. Vége lenne a tekintélyének?

INAS. Végérvényesen vége! Az ilyen népség előtt, aki nem szerencsen, annak fuics, mert azt gondolják, hogy ez is csak olyan ember, mint ők.

BEONG. Jó! Jó! Legyen nyugodt, felőlem holtig szerencsen lehet. *(El jobbra. Amint a lépcsőn felér, találkozik egy szolgálval, aki egy nagy gramofont cipel lefelé, Beong fentről*

visszaszól Bollárdhoz.) Bollárd úr, ajánlom figyelmébe!

BOLLÁRD *(felnéz a könyvből és mikor meglátja gramofont felüvölt)*. Mi ez?! Mi ez?!

INAS. Gramofon. Ezután az asztali zenét csinálja. Ma fogja játszani: Toreador.

BOLLÁRD. Úgy? Ez vért kíván! *(Dühöngve el a bal lépcsőn.)*

INAS *(a szolgálakhoz)*. Ezt csinálom meg én magam, mehet el mind! En csönget felmegyek majd *(a szolgálak elmennek. Inas felállítja a gramofont balra)*. Így jó lesz! Hej, szép dolog, ha az ember szerencsen! Már jön a ténsasszony, akarom mondani, a kegyelmes asszony. *(Jobbról Amália és Boumbej fent a lépcsőn megjelennek.)*

V. JELENET.

(Inas. Amála. Boumbej.)

INAS. A ténsasszony lábát úgy-látszik szorítja a cipő, azt hiszem, adna szívesen százezer fityinget, ha papucsba lehetne. *(Amália, Boumbej leérnek.)* Kezeit csókolom! *(Nagy hajlongások között el a jobb lépcsőn.)*

BOUMBEY. Ismétlem, asszonyom, aggodalmam óráról-órára nő. Jumper szívéből kiszorított ez a szörös titkár, de azt megsemmisíttem. De az Ön szívéből asszonyom... Nem!... Nem! Ez kétségbeejtő lenne!

AMÁLIA. Ugyan ne komédiázzon már! Most nincs itt senki és eltálo-lom felejtetni, hogy kegyelmes asszony lettem és olyat mondok...

BOUMBEY. Asszonyom! Hiába tiltakozik, én mondom, hogy minden milliárdosnőnek kell barátjának lenni. Hiszen, hogy egyebet ne mondjak, ki fogja az Ön magánpénztárát kezelni, s ki fogja az Ön tőkáját forgatni, ha nem a jó barát? A férje? Az nem ér rá és az csak a magáéval törődik. Az asszonynak oda ad egy marék milliót, csináljon vele amit akar! És ha elgondolom, hogy valami léha, megbízhatatlan, kapzsi szélhámos férköznék be az Ön bizalmába. Nem, ez rettenetes volna. Megbolondulok ha arra gondolok, hogy az Ön ajkai olyan férfi ajkát érintenék...

AMÁLIA. Úgy látszik már meg is bolondult! Mi köze az én leendő tőkémnek az én ajkaimhoz?

BOUMBEY. Oh, asszonyom, lássa, én éppen ezt a naiv idealizmust imádom az Ön lényében.

AMÁLIA. Maga talán nagyon is ideálista! *(A villából gong szó hallik.)*

BOUMBEY. Nem tagadom, hogy ideálista vagyok, s bár ha alapjában véve pénzember vagyok, az én jel-szavam nem az, hogy: pénzt vagy életet, hanem az, hogy: pénzt és életet! *(Jumper, Beong és az inas jönnek a jobb lépcsőn lefelé.)*

AMÁLIA. Ha a régi gúnyában volnék, akkor tudnám, hogy mit kellene erre mondanom, de így igazán szinte zavarba vagyok. Pedig voltaképpen a milliárdok még nincsenek is a kezünkben!

BOUMBEY. Már jönnek a hajók!

AMÁLIA. És ha útközben baj esnék bennök?

BOUMBEY. Az lehetetlen, minden ellen biztosítva vagyunk! Tűz, betörés, elsüllyedés, lopás, — még az egér-rágás ellen is. Szabad a karját kérnem?

AMÁLIA. Nem is a kezemet, mindjárt a karomat?

BOUMBEY. Az asztalhoz vezetni...

AMÁLIA. Vagy úgy? *(Az asztalhoz megy Boumbeyvel.)*

VI. JELENET.

(Előbbiek. Jumper, Beong, inas, jönnek le a jobb lépcsőn, később Helén, Georg, Bollárd.)

BEONG *(mikor már leérnek a lépcsőn)*. Mondom, Georg úr, csak meg akarja köszönni az Ön előkelő jószágát.

JUMPER. Menjen a pokolba! Látni se akarom! Úgy kidobom, mint a p... *(Kezét a szájához kapja.)*

BEONG. Bocsánat! Noblesse oblige! Egy milliárdos nem lehet paraszt; az úr nemcsak a pokolban, hanem a saját villájában is úr, s utóvégre Georg úr, ha már itt az Ön területén, az Ön vendége... A vendégjogot tiszteli még a vadember is.

JUMPER. Jó! Jó! Hát lesznek olyan jó, mint egy vadember! Hát jöjjön, s majd úgy elintézem, mint a p... *(Kezét a szájához kapja.)*

BEONG. Megint elfelejti, hogy egy milliárdos nem lehet paraszt. Fogadja nyájasan, finoman, előkelően, egy kis leereszkedéssel, szóval úgy, mint egy úr. Azt hiszem itt lesznek nyomban; bizonyára meghallották a gong hangját.

JUMPER. Hát hol késlekednek?

BEONG. Georg úr búcsút vesz Helén kisasszonytól.

JUMPER. Búcsút vesz? Mit vesz nekem búcsút?!

BEONG. Kérem, ez is arra a lapra tartozik, hogy egy milliárdos nem lehet köszívű és utóvégre mit jelenthet egy ártatlan búcsú? Georg úr miért nem vehetne búcsút, ha már a szegény nem vehet lyukas zsákok és foltot hozzá! Az ilyen ágról szakadt droguistákkal szemben nagylelkűnek kell lenni egy kegyelmes úrnak!

JUMPER. Igaza van. Belátom, igaza van. Amíg én droguista voltam, ha valaki gorombáskodott velem, az nem imponált. Goromba fráter — gondoltam magamban. De ha valaki finom volt, azt gondoltam: Lám, ez egy úr!

BEONG. Na lássa! Ön belejön szépen! Ön nagyon bölcös ember.

JUMPER. Bölcös ember?

BEONG. Az embert visszavonom!

GEORG *(balról jön Helénnel, aki az anyjához húzódik. Georg meghajtja magát Amália előtt, azután Jumper felé megy.)* Bocsánatot kérek, de úgy éreztem, kötelességem azt a nagylelkű...

BEONG *(súgva Jumperhez)*. Noblesse oblige! Noblesse oblige!

JUMPER *(kihúzza magát)*. Kérem hagyja! Szót sem érdemel! Ön vendégem, foglaljon helyet! *(Valamennyien elhelyezkednek az asztal körül. Inas megindítja a gramofont, s az harsoja a Torreadort.)*

BOLLÁRD *(puskával a kezében lerohan a jobb lépcsőn és belelő a gramofonba, amely leborul az asztalról, de nyekeregve tovább játszik a földön)*. Mit? Még szólsz? Nesze! *(Másodszor is beledurrant.)*

KERTESZ *(ijedten rohan le a jobb lépcsőn)*. Mi az! Az én puska! Mi az!

BOLLÁRD *(komolyan)*. Ott a hulla s mint Shakespeare mondja: Temessétek egy rozsmaring bokorba!

JUMPER *(a megriadt társaságból hátulról kiált)*. De uram!

BOLLÁRD. Csitt! A rekvirált szoba mellett a kerthasználathoz s a csendhez is jogom van! És mi a sajtószabadságot védjük utolsó lehetetünkig, illetőleg lehetetünk utolsó cseppjéig! *(Elrohan a jobb lépcsőn.)*

JUMPER. Sajtószabadság! Sajtószabadság! Mit beszél ez?

BEONG. Ez csak úgy jött ki belőle, mert ez benne van, mint a gramofonban a Torreador. *(A társaság újból elhelyezkedik.)*

JUMPER. Rettentő lakó!

BEONG. Aki úr, az sohasem siet, sohasem csodálkozik és sohasem izgatott. Parancsol ebből a hideg húsból talán?!

BOUMBEY. És elfelejtette kedves titkár úr hozzátenni, hogy az úr mindig jól él barátai körében!

BEONG. Vagy a barátok élnek jól az úr körében. Különben ne feszegesük ezt a kérdést, mert Ön még visszanyúl emlékezetének tárházába egész addig az elemi iskolai tábláig, amelyről azt tanulja meg a gyerek, hogy: az „úr ír“.

JUMPER. Ez igaz, az „úr ír“, de csak csekket! S ha nem lennék úr, már igazán kezdenék izgatott lenni, mert már csak tizenötmillióig írhatok csekket. Minden pénzem benne van a villában és a zsákokban, a foltok ára már jó részben a villa értékét terheli.

AMÁLIA. És ha elsüllyednek a hájak, akkor haza kerülnénk? Megint otthon lalnánk?

BOUMBEY. Ismételtlen megnyugtatom asszonyom, hogy minden veszély ellen biztosítva vagyunk! Nem érhet benünket semmi meglepetés! *(Kívülről autó túlköles.)*

JUMPER. Mi? Autón jön valaki ide hozánk? Az ilyet szeretem! Hozzám ne is jöjjön olyan ember, aki gyalog jár!

VII. JELENET.

(Előbbiek. Schowing a jobb második színfalnál jön.)

SCHOWING. Bocsanat, nem tudom jó helyen járok-e? Azt közölték velem, hogy Jumper öexcellenciájának a villájában találom meg Georg urat. Öt keresem!

GEORG *(feláll és feléje megy)*. Én vagyok, akit Ön keres, uram.

SCHOWING. Hah! Te vagy az édes barátom, lelkemnek régen nem látott jobb fele?!

GEORG *(félre)*. Útálatos az ilyen játék!

SCHOWING. Hát nem ismer sz meg?! Hát nem ismered meg gyerekkori pajtásodat, Schowingot?

GEORG. És te vagy igazán, Schowing?

SCHOWING *(a nyakába borúl)*. Én vagyok! Én vagyok!

GEORG *(félre)*. Ez az ölekezés nem volt a programban!

SCHOWING. Végre rád találtam! Most már boldog vagyok és boldog

Napkelet.

az a község, melyben bölcsöd ringott!

JUMPER. Talán Georg úr felvezeti barátját a társalgóba?! Szép nagy társalgó!

SCHOWING. Nem! Nincs titkunk! Sőt a haza dolga mindig nyilvános! Uraim, én a piccardói kerület kis szőlősgazdája, illetőleg szőlős kisgazdája pártjának az elnöke vagyok és ez a férfiú *(Geogra mutat)* ma még csak a mi jelöltünk, de két hét múlva már képviselőnk a szenátusban! *(A meglepett társaság Georg mellé gyülekezik.)*

GEORG. Nem értelek, én semmiről sem tudok semmit!

SCHOWING. Persze, hogy eddig semmit sem tudhattál erről! Hát kérem, mikor arról volt szó, hogy ezután ki legyen a mi képviselőnk a szenátusban, én azt mondtam, válaszszuk meg Georg urat községünk jeles szülöttjét, aki mert eddig nem foglalkozott politikával, tiszta, fennkölt és nemes, és akiben olyan tehetségek szunnyadnak, melyek a szőlőbirtokosok érdekeit diadalra, őt magát pedig legalább is a miniszterelnöki székbe viszik! *(Beong két kézzel gesztikulálva jelzi, hogy Jumpernek magyaráz valamit.)*

GEORG. Nagy akadályja van terveknek! Elfeledkeztek arról, hogy csak az választható, akinek valami ingatlana van...

SCHOWING. Ez nem akadály! Éppen van egy eladó szőlőbirtok szép házzal és te megveszed, úgy is illik, hogy a piccardói szenátornak legyen Piccardóban szőlője és háza.

GEORG. Én vegyem meg? Miből?!

SCHOWING. Csak nem sajnálad azt az egy-két millió dollárt, mikor szenátor, a szenátus elnöke, miniszterelnök, sőt köztársasági elnök is lehetsz!

GEORG. Tréfálsz. Én szegény ember vagyok!

BEONG *(halkan biztatja Jumpert)*. Rukkoljon ki, rukkoljon ki, s a markában fog tartani egy szenátort, egy minisztert és köztársasági elnököt! Ez újabb milliárdokat hozhat! Csak nem fog habozni! Ez a legkitűnőbb befektetés!

JUMPER. Igaza van! Teljesen igaza van! *(Fent.)* Kedves uram, a kérdés nem kérdés. Georg úrnak rendelkezésére áll a vételár s természetesen a választási költségek is!

SCHOWING. Ön nagyszabású em-

ber! Igazán kegyelmes úr! Keveset szól, de ha szól, szava a jövőnek szól. Fogadja uram hódolatomat! *(Rázza a kezét, aztán kissé hátrább vonulva, Jumperrel beszélgetést jeleznek.)*

GEORG *(elől Beonghoz)*. Sehogysem tetszik nekem ez a dolog. Nem illik hozzám!

BEONG. Robbantani! Ez a jelszó: Robbantani! *(Hátrább mennek Jumperhez.)*

AMÁLIA *(balról előre kerül Boumbejhez)*. Azt hiszem, hogy a férjem helyesen fogta fel a dolgot.

BOUMBEY. Én azt hiszem, hogy Jumper barátom elhirtelenkedte a dolgot.

AMÁLIA. Miért gondolja ezt?

BOUMBEY. Könörgöm először is azért, mert ha tekintetbe vesszük, azt a mindenesetre igen figyelemre-méltó körülményt, hogy...

AMÁLIA *(félre)*. Ezt el kell innét küldenem *(fennhangon)*. Egy kérésem volna kedves Boumbej. Engem ennek a lakónak az orcátlansága nagyon bosszant és le akarom tromfolni és meg akarom mutatni neki, hogy ki az úr a háznál?! Kérem, menjen be az én autómmal a városba és hozzon egy új gramofont! Megteszi kedves barátom?

BOUMBEY. A barát mindent megtesz, amit a barátnő óhajt. *(Mehajítja magát és sietve el a jobb lépcsőn.)*

SCHOWING *(előre jön Amáliához)*. Remélem a Kegyelmes asszonynak sincs ellene kifogása.

AMÁLIA. Miről van szó?

JUMPER. A kerület küldöttsége itt van a „Három rózsza“ vendéglőben és arról van szó, hogy Georg úr itt fogadja őket. Mégis ebben a környezetben nagyobb lesz a hatás!

AMÁLIA. Természetesen nincsen semmi kifogásom ellene. Helén légy szíves frissítőkről gondoskodni! *(Helén el a jobb lépcsőn.)*

SCHOWING. Akkor én Beong urral elmegyek a küldöttségért. Természetesen autóval.

JUMPER. Autóval, hiszen egy maeskaugrás ide a Három rózsza!

SCHOWING. Hja, választáskor a szavazók tetszik tudni megkívánják az autót. Három fordulóra idefuvározzuk őket, majd a bejáró előtt gyülekeziünk és aztán bevonulunk. Georg úr! Nem kell nagy beszéd, csak né-

hány meleg szó. *(El Beonggal jobbra második színpalánál.)*

JUMPER. Georg úr, csak egy pár meleg szó; de gondolkozzék. Talán sétál egyet és magába mélyed. Ha megjönnek majd érte küldünk és azután kiáll és azt az egypár meleg szót úgy kivágja, mint a ... *(kezét hirtelen a szájához kapja)*.

GEORG. Nagyon figyelmes excellenciád. Igazán nem is tudom, hogyan fogom meghálálni!

JUMPER. Majd én esetenként megmondom, legyen nyugodt! *(Georg meghajítja magát és el balra a második színpalánál.)*

VIII. JELENET.

(Jumper, Amália, később Helén, Inas Szolgák.)

JUMPER *(Amáliához)*. Nos úgye jól csináltam?!

AMÁLIA. Jól, de még nem egészen!

JUMPER. Nem egészen?

AMÁLIA. Nem néztél egészen a jövőbe!

JUMPER. Nem néztem bele a jövőbe?!

AMÁLIA. Nem, mert nem gondoltál arra, hogy egy milliárdosnak is jó, ha a veje szenátor.

JUMPER. A veje szenátor? Aszszony igazad van! Most kezdek csak a jövőbe látni. Ha a vő szenátor, vagy pláne miniszter, akkor az apósa sem lehet akárki! A vő tehát viszi az apósát felfelé és természetesen feljebb teszi, mint magamagát. Hiszen ha valaki miniszter, az apósa sem lehet kisebb, mint mondjuk köztársasági elnök.

AMÁLIA. És az elnök leánya boldog lesz...

JUMPER. Ez az ő dolga! De Georg úr most már nem tett Helénre semmi célzást. Nem gondolod, hogy talán már most ő is feljebb kereskedik és olyan apóst keres, akiből már nem kell semmit sem csinálni, mert már kész após!?

AMÁLIA. Nem gondolom. Az újdonsült politikusok eleinte nagyon szerények. Kérlek, eleinte még a cseledek is milyen igénytelenek voltak, t. i. a régi jó időkben. Persze most! *(Helén jön a jobboldali lépcsőn, utána az inas, és szolgák. Sörösüvegeket stb. hoznak.)*

JUMPER. Hát én elvileg belemegyek, majd megbeszéljük, de csak

akkor, ha Georg úr nem kerekedhetik felül. Hátha kosarat ad? Csupa bosszúból azért, mert én kikosaroztam! Kérlek a politikusokra nagyon vigyázní kell. Srófra jár az eszük. *(Kívülről éljenzés hallik.)* Úgy lát-szik már jön a küldöttség. *(Helén-hez.)* Szólj fiam Georg úrnak, hogy jöjjön már. *(Helén el balra a máso-dik színpalnal.)* Ha a politikusoknak az esze srófra jár, az én eszem még srófosabb. Azt hiszem kitűnő ötlet volt, hogy ebben az ünnepeles órá-ban Helént küldtem érte!

IX. JELENET.

(Előbbiek. jobbról jönnek Beong, Schowing, Meifex. 15—20 szőlősgazda, később Helén, Georg és Bollár.)

SCHOWING. Itt vagyunk, uraim! *(A szőlősgazdák Meifex háta mögé sorakoznak.)*

MEIFEX *(előrelép Jumperhez.)* Tisztelt hazafi! Kerületünk érdemes szülötte!

BEONG. Pardon, ez nem Georg úr!

MEIFEX. Akkor visszavonom! *(Georg jobbról jön Helénnel.)*

SCHOWING. Ez ő! Most már kezdheti.

MEIFEX. Tisztelt hazafi, kerüle-tünk érdemes szülötte és leendő hon-apánk! Miként a földnek egyszerű népe lévén, nem cifrázzuk szavaink fennkölt fonálát, de ami a szavaink-ban benne van, az hogy úgy mond-jam teljes tökéletesen benne van, mi-ként a sárban a kocszi, szinte fenéki-g benne van, ha olyan nagy a sár, mint néha mifelénk, mikor jó állami műút nélkül az igavonás igen nehéz úgy barmainknak, mint személyesen nekünk is. Aztat kívánva, hogy a jó útra célzó szándékaink megteljesül-jenek, egyszóval lélekkel azt kiáltom, hogy becses és kedves feleségével együtt, aki tekintetünk szerint egé-szen helyes és kedvüinkre való nősze-mély, szeretett szenátorjelöltünket az Isten éltesse! *(Éljenzés.)*

GEORG. Én csak azt mondom most, hogy: Köszönöm. De ebben az egy-szerű szóban...

I. GAZDA. Ne is mondjon többet a Nagyságos úr, mert a söröket már kitöltötték. *(Éljenzés.)*

II. GAZDA. Majd ha a program-mot szavalja, akkor aztán kiadhassa a mérgit. *(Úgy van! Eljen.)*

BEONG. Parancsoljanak tisztelt urak, méltóztassanak felfrissíteni ma-

gukat. *(A gazdák az asztal körül gyülekeznek, velük van Beong, Scho-wing, Amália, Helén.)*

GEORG *(elől Jumperhez.)* Igazán ezek a parasztok kínos zavarba hoz-tak.

JUMPER. Talán restelné ezek előtt, hogy a leányom az Ön felesége?

GEORG. De uram, hiszen tudja, hogy ez az egyetlen vágyam.

JUMPER. Most is?

GEORG. Most is és örökké!

JUMPER *(hátra szól.)* Kérlek He-lén!

HELÉN *(előre Jumperhez.)* Ret-tentő zavarban vagyok, ezek folyton nagyságos asszonynak szólítanak.

JUMPER. Ez nem baj, elvégre mennyasszonya vagy Georg úrnak, ezek a parasztok úgyse sokat adnak a formalításokra!

HELÉN. Apám te gúnyolódol. vagy tréfálsz?

JUMPER. Én sohasem tréfálok, Georg úr megkért, én odaigértelek. *(Helén és Georg önkéntelenül köze-lednek egymáshoz.)* Vigyázat, ezek előtt el ne áruljuk, hogy csak most ütöttük nyélbe a dolgot.

GEORG. Nehéz a boldogságot el-itkolni.

HELÉN. Úgy szeretnélek apám jószágodért megölelni.

JUMPER. Azt megetheded, az nem feltűnő, ha a gyerek megöleli az apját, de ha Georg úrnak most a nyakába esnél...

GEORG. Hiszen ezek a parasztok úgyis azt hiszik, hogy a feleségem.

JUMPER. Éppen azért! A házastársak nem szoktak nyilvánosan egymásra borulni; lássa én sem öle-getem a feleségemet itt a parasztok előtt! Na, csak menjetek, mintha semmi sem történt volna. *(Helén és Georg visszatérnek hátra a csoport-hoz.)* A szenátor urat lefőztem, nem lehetett kertelnie, nem lehetett kosarat adnia, úgylátszik srófosabb az eszem, mint az övé. Az ilyen gyors nekitámadásra, úgylátszik, nem volt elkészülve! *(III. paraszt közeledik hozzá.)* Óh, óh gazd'uram, örülök, hogy szerény házamban tisztelhetem. Remélem, jól érzi magát nálunk.

III. PARASZT. Hát lehetösen, a sör jó, de a pohár kicsi!

JUMPER. Hát több poharat kell felhajtani.

III. GAZDA. Ne féltsen engemet az úr! Igénybe veszem én ilyenkor ami elibém kerül! De mondja csak

az úr, melyik boltosnál lehet a városban a legjobb nadrágszíjat kapni?

JUMPER. Azt igazán nem tudom.

III. GAZDA. Akkor kár magának a városban élni! Hát miért szíjja itt a port meg a füstöt? *(Közeledik hozzájuk a IV. gazda, a III. paraszt ehhez szól.)* A tisztelt úr nem tudja, hogy hol terem a legjobb nadrágszíj. *(Bollárd balról bekullog, leül a helyére és előveszi a könyvet és olvas.)*

IV. GAZDA. De azt csak tudja tán a tisztelt úr, hogy voltaképpen melyik ezek közül a milliárdos?

JUMPER. Az bizony én volnék.

III. GAZDA. Ez szép az úrtól!

IV. GAZDA. Azért kérdem, mert a milliárdosok rendszeren gyűjtenek valamit.

III. GAZDA. Pénzt!

IV. GAZDA. Azt is, de mást is! Füstös képet, ócska kasznyit, kopott ládát, csipkehulladékot.

JUMPER. Igen, most nagy divatban van a műgyűjtés, de én még nem kezdtem el...

IV. GAZDA. Tudja mit az úr, kezdje el. Eladom én magának ezt a nagy ritkaságot, amit az öregapámtól örököltem. Nézze: ez egy kapanyél. Ez egyszer, a szépapám idejében, mert az Úristen is úgy akarta, elsült!

JUMPER. Ne mondja!

III. GAZDA. Hát nem mondaná. ha a szépapja nem mondta volna. Amit mi mindunk uram, az szentírás!

JUMPER. És van valami egyéb írás is arról, hogy ez az a bizonyos kapanyél, amelyik egyszer elsült?

IV. GAZDA. Írás? Az nincsen, mert a szépapám még nem tudott írni, de 200.000 tallérért odadom.

JUMPER. Na, az egy kicsit sok.

IV. GAZDA. Hát mire becsüli?

JUMPER. Hát körülbelül 10.000 tallér.

IV. GAZDA. Fogja, a magáé. *(Jumper kifizeti, s kapanyelet a Bollárd széke melletti asztalra teszi.)*

MEIFEX *(hátról szól)*. Indulni urak. Indulni. A városban is van még dolog és azután megyünk haza. *(A gazdák cihelődnék.)*

BEONG *(előre jön Jumper-hoz)*. Kérem ezt az ötmillió csekket aláírni, mert Georg úrnak még el kell utaznia, hogy a gazdaságot megvehesse és idejében magára irathassa, és ott kell maradnia a választásig!

JUMPER *(aláírja a csekket)*. Csak

menjen, menjen, legalább nem léphet vissza!

BEONG. A jelöltségtől?

JUMPER. Ja, maga még nem tudja, hogy vőlegénye lett a leányomnak!

BEONG *(szorongatja a Jumper kezét)*. Örülök, majd szétrobbanok az örömtől. Gratulálok, így most már én is biztos vagyok.

JUMPER. Miben biztos maga?

BEONG. Abban, hogy Helén kissasszony nem lehet a feleségem s így egészen elveimnek, a marháknak és Önnek szentelhetem életemet. *(A gazdák búcsúzkodnak, kézfogások, „Istennek ajánlom“, minden jót kívánnak. „Elgyűvünk ide máskor is, mert ez jó hely“. Georg is búcsút vesz.)*

MEIFEX. Indulás! A jelölt úr majd levezeti kenteket a városba. Ott aztán várjanak meg a „Két bakkecskénél“ mi még maradunk egy kicsit, mert némely dolgunk van még. *(Mutatja a kezével, hogy még a pénzügyet kell elintézni, a gazdák Georggal együtt a második színpalánál el, Helén és Amália a jobb lépcsőn el.)*

X. JELENET.

(Meifex, Jumper, Beong, Schowing, Bollárd.)

SCHOWING *(Beong-hoz)*. És kinél rejlik az elégtétel?

BEONG. Ó excellenciájánál.

SCHOWING. Hát könyörgök, kérjük a szenátusi mandátum árát, amit meg tetszett ígérni. Pont 10 millió dollár előre.

JUMPER. Megér ennyit?

BEONG és SCHOWING. Meg, meg!

MEIFEX. Meg-e? Hát mit kap az úr ma 10 millió dollárért?

JUMPER. Hát írja meg a csekket titkár úr, de nehogy valami katasztrófa történjék, a csekket kétfelé vágjuk; az egyik darab Önnél lesz tisztelt Meifex úr, a másik darab meg itt marad és a választás napján aztán ezt a darabot is átadom és aztán úgy beválthatják, mint a...

MEIFEX. Vagy van bizalom, vagy nincs! Ha nincs, akkor jojcaját!

BEONG. Kérem ne legyen oly érzékeny, mondok egy expedienst. A csekket kétfelé vágjuk, az egyik darabot Ön teszi el tisztelt Meifex úr, a másik darab nálam lesz. Utoljára én az Önök pártelnökének Schowing

úrnak régi barátja vagyok és így önök is megbízhatnak bennem és ebbe ő' excellenciája is belemehet! Jó lesz Meifex úr?

MEIFEX. Ebbe belemegyek.

JUMPER. Ebbe én is belemegyek. Hát hol a csekk. (*Beong odaadja és Jumper aláírja.*) No és az olló? Nincs véletlenül önnél egy olló, amelyik nem sül el, de vág?

MEIFEX. Nem vagyok én rák, hogy ollót hordjak magamnál.

BEONG. Van itt olló. (*Bollárdhoz megy.*) Bollárd úr, bocsánat, hogy zavarom, szabad az ollót kérnem?

BOLLÁRD (*tovább olvas és kiveszi a revolvertökből az ollót*). Tes-sék.

BEONG (*visszamegy Jumperhoz*). Ez zsurnalista volt. A revolvere mellett csupa megszokásból most is ott hordja az ollót. (*Kétfelé vágja a csekket, az egyik darabot odaadja Meifex-nek, a másikat zsebre teszi s az ollót visszaadja.*)

JUMPER. Tehát rendben vagyunk!

SCHOWING. Rendben, most már mi is mehetünk!

MEIFEX. De, hol az autó, anélkül csak nem mehetünk?

BEONG. Talán addig méltóztatnak itt várni és szellemesen csevegni? Nekem egyelőre búcsút kell mondanom, mert Öexcellenciája mai postáját még el kell intéznem. (*El a jobb lépcsőn.*)

MEIFEX. Ha soká gyün az autó, hát akkor talán még ehetnének és ihatnának valamit.

JUMPER. Kérem parancsoljanak. (*Meifex és Schowing az asztalhoz ülnek hátra.*)

XI. JELENET.

(*Beong kivételével az előbbieket és Boubey.*)

BOUMBEY (*jobbról jön egy nagy gramofonnal*). Itt a fordulónál kipukkant a pneumatik és gyalog kellett felmásznom és ezt felcipelnem.

JUMPER. Mi ez?

BOUMBEY. A feleséged hozatta sürgősen (*intget Bollárd felé, aki már régebben alvást színlel*).

JUMPER. Beszélhetsz, alszik, látod, hogy alszik.

BOUMBEY. Hát a feleséged meg akarja mutatni, hogy ki az úr a háznál és egész nap azért is a Torreadort fogja játszani.

JUMPER. Okosan teszi!

BOUMBEY. Hanem te bezzeg os-

toba voltál! Hogy mehetél bele abba, hogy Georg úr legyen a jelölt?

JUMPER. Miért?

BOUMBEY. Miért? Hát — miért nem te magad vállaltad a jelöltséget?

JUMPER. Ember, neked igazad van! És én erre nem gondoltam! Csodálatos dolog, de ez nem jutott eszembe!

BOUMBEY. Emeletes ostobaság másból csinálni államférfit: miért ne lehetnél te magad szenátor, miniszter és köztársasági elnök?!

JUMPER. Igazad van!

BOUMBEY. Látod, látod, hogy én vagyok az egyetlen jó barátod. Megint megmentelek, hiszen nem késő, a főkolomposok még itt vannak, rendbe hozom velük a dolgot. (*Hátra szól Meifexhez és Schowinghoz.*) Uraim!

MEIFEX. No mi a?

SCHOWING. Parancsol? (*Mindketten előre jönnek és összebújnak Boubeyel és Jumperrel.*)

BOUMBEY. Öexcellenciájának egy jó ötlete van! Miért választanának meg Önök egy droguistát, mikor egy többszörös milliárdost megválaszthatnak.

MEIFEX. Emmár igaz!

SCHOWING. De hát már bocsánat... Megbeszéltük...

BOUMBEY. Egymillió meg külön és akkor semmire se kell emlékezni.

SCHOWING. Nehezemre esik ugyan adott szavamat megszegni, s nem is tenném meg egy millióért sem, de mondjuk kettőért...

JUMPER. Jó belemegyek. De csak utólag, ha a zsákok foltjai már itt lesznek.

SCHOWING. Akkor uram nem kettő, ha várni kell, akkor három!

BOUMBEY. Rendben van, három.

SCHOWING. De tisztelt veje...

JUMPER. Nem igaz! Nem a vöm! Nem is vőlegénye a leányomnak!

BOUMBEY. Szó sincs róla!

MEIFEX. Akkor az az úr voltaképpen szédelgő! Olyan ember nekünk nem kell! Akkor már igazán azt mondom, hogy Öexcellenciája a mi emberünk.

BOUMBEY. Ez beszéd. Ez értelmes beszéd. (*Kivülről autótülkölés hallik.*)

MEIFEX. Itt az autó, mehetünk.

JUMPER. Tehát rendben vagyunk és olyan simán fog menni a dolog, mint a...

MEIFEX. Pintyet tetszett gondolni? Hát annyit mondhatok az úrnak, hogy tenger esze van az úrnak és így nagyon méltó arra, hogy a mi képviselőnk legyen, mert tetszik tudni, mi sem vagyunk ám akárcsodák. Ész dolgában egész Piccardó elől van és úgy jár minálunk mindenkinek az esze, mint a dugóhúzó, tetszik tudni, olyan csavarintósan.

JUMPER. Örülök, hogy összeilünk!

BOUMBEEY. Georg úrnak erről nem kell semmit tudnia, ő csak beszéljen, szavaljon annyit, amennyi tetszik neki és a végén nem őt, hanem Öexcellenciáját fogják mint egyetlen jelöltet kandidálni.

JUMPER. De nem fognak majd a tisztelt választók tiltakozni?

MEIFEX. Választók? A választók? Ugyan ne tegye magát az úr, mintha adna valamit a választókra. Hát mi az istennyila köze van a választóknak a választáshoz? Kuss nekik!

SCHOWING. Bízva azt ránk, s úgy le vesszük őket a lábukról...

JUMPER. Mint a pinty. *(Elkészen ten kapja a kezét a szájához. Meifex Schowinggal a második színpalnál jobbra.)*

XII. JELENET.

(Jumper. Boumbey. Bollárd, szolgálk és inas tesznek vesznek az asztal körül.)

BOUMBEEY. Na, látod, én mindig azt mondtam, hogy én vagyok a legjobb embered, s nem ez az ideálista lódoctor! Jó lesz, ha szépszerével megszabadulunk tőle.

JUMPER. De hogyan?

BOUMBEEY. Hát most először is leküldjük Piccardóba azért, hogy akadályozza meg a birtokvételt, s ha ezt már nem tudná megakadályozni, legalább azt akadályozza meg, hogy a birtokot Georg nevére írják. *(Égy szolgálhoz.)* Hívja csak Beong urat! *(A szolgál el a jobblépcsőn.)*

JUMPER. És Helénnel mi lesz?

BOUMBEEY. Egyszerűen semmi.

JUMPER. De odaigérttem neki.

BOUMBEEY. Mikor?

JUMPER. Az imént, mikor a parasztok itt voltak.

BOUMBEEY. Ez már igazán borzasztó! Ha egy percre magadra

hagylak és nem ügyelek rád, hát minden ostobaságba belevisznek. Hiszen ez képtelenség, hogy a köztársaság leendő elnökének egy jöttment droguista legyen a veje! Nem ez lehetetlen. Az apai beleegyezést rögtön vissza fogjuk vonni.

JUMPER. Vissza fogjuk vonni?

BOUMBEEY. Igen. Én mondom, hogy vonjad és te vonod! *(Beong jön a jobblépcsőn.)*

XIII. JELENET.

(Előbbiek. Beong.)

JUMPER *(Beonghoz)*. Kérem azonban menjen Piccardóba, akadályozza meg a birtokvételt és ha ezt már nem lehetne, húzza-halassa legalább az átirást. Georg úr jelöltségének fuccs! Én magam lépek fel!

BEONG *(elnyomva dühét)*. Ezt nyilván Boumbey úr tanácsolta.

JUMPER. Az mellékes. Önnek az a dolga, hogy óhajtasomat megvalósítsa. Georg úrnak azonban semmiről sem szabad tudnia.

BOUMBEEY. Szóval ez egy diplomáciai küldetés.

BEONG. Igen megyek. *(Meghajtja magát és el a jobblépcsőn. A felső fokon megáll és mind a két öklét dühösen rázza Jumperék felé.)*

JUMPER. Tulajdonképen ez egy derék fickó, azt teszi, amit parancsolnak neki.

BOUMBEEY. Csak tudni kell neki parancsolni! De jön már nőd és leányod. Légy erős. Gondolj a jövődre. A leendő elnök leányát nem adhatjuk mindenféle jöttment droguistának!

XIV. JELENET.

(Jumper. Boumbey. Amália. Helén. Bollárd alszik a székében. A szolgálk leszedik az asztalt és elmennek a jobblépcsőn.)

AMÁLIA *(Boumbeyhoz)*. Látom meghozta a gramofont. Ön derék ember!

BOUMBEEY. Az imént még barátot mondott.

AMÁLIA. Hát mondjuk Ön derék emberbarát, aki a befészkelődött lakóval szemben a háztulajdonost védi. Kérem menjen s rejtse ezt a gramofont el ott a lépcső felső oszlopán, s aztán ha mi elmentünk, majd indítsa el. *(Boumbey veszi a gramofont, fel-*

megy a lépcsőn és ott az oszlopon babrál vele, aztán el.)

JUMPER. Helén leányom, vedd úgy, mintha Georg úr meghalt volna!

HELEN. Az Istenért mi történt?

JUMPER. Eddig semmi, de ezután az fog történni, hogy én fogok fellépni Piccardóban és mivel így Georg úr csak közönséges droguista marad, nem számíthat rád.

HELEN. De atyám!

AMÁLIA. Micsoda bolondság ez már megint?

JUMPER. Nem bolondság, okosság. Boubmeynek is ez a nézete.

AMÁLIA. Ez az ostoba fickó tönkre fog téged tenni. Jöjj leányom, jöjj, menjünk és megvárjuk, míg atyád kijózanodik és megjön az esze. *(Elvezeti Helént balra.)*

JUMPER. Nem szeretem az ilyen családi dolgokat. Voltaképen mi köze egy milliárdosnak a családjához! Eh, megyek s az egyik autómotornál egy túrát, kiszellőztetem a fejemet, s aztán minden olyan rendben lesz, mint a... *(kezdte a szájához kapja, el a jobblépcsőn).*

XV. JELENET.

(Bollárd. Thymber, kertész.)

BOLLÁRD. Itt csakugyan robbantani kell! Igaza van Beongnak, itt robbantani kell *(fent megszólal a gramofon).* Hah, mi ez? *(Felkapja a kapanyelet.)* Hátha mégegyszer elsül?! *(A kapanyéllal céloz. Ebben a pillanatban lövés dördül el.)* Mi az, csakugyan elsült a kapanyél? *(Jajgatás hallik.)*

KERTÉSZ *(jobbról jön puskájával).* No, ezt ugyan ledurrantottam.

BOLLÁRD. Hát maga lőtt?

KERTÉSZ. Én uram. Ezt a pintyet löttem le.

BOLLÁRD. S ez jajgatott?

KERTÉSZ *(újabb jajgatás hallik).* Ez nem jajgatott.

THYMBER *(a fán látható lesz).* Jaj, jaj! Megserézte a bokámat. *(Jajgatva lemászik.)*

BOLLÁRD. Kicsoda Ön?

THYMBER. Lakás-kereső vagyok. Itt lestem, hogy nem ürül-e meg itt valami lakás.

BOLLÁRD. Menjen innét, mert lövők *(felkapja a kapanyelet).*

THYMBER *(jajgatva és sántítva elrohan jobbra).*

(Függöny.)

III. FELVONÁS.

(Falusi udvarház Piccardóban. Balra van a lakóház oszlopos tornáccal, lépcső feljáratall. Hátról léckerítés közepén nyitott kapu. A háttérben szelíd lejtésű szőlős hegyek látszanak. Balra hátul kerekas kút, vályuval. A kút környékén egy pár virágzó bokor. Jobbra elől kerti pamlag, asztallal, székek. Fényesen ragyogó reggel.)

I. JELENET.

(Georg és Beong a fehérre terített asztalnál reggeliznek.)

BEONG. Tej. Igen, tej. Nem olyan amit a városban mérnek. De a szegény nyaralók itt sem ilyent kapnak.

GEORG. Bizony drága pénzért undorító pancsot kapnak.

BEONG. Lássá ez is azt mutatja, hogy igazam van. Az állat, az becsületes! A tehén tejet ad, de a paraszt már pancsot ad! Óh, ha az emberek olyanok lennének, mint az állatok!

GEORG. Látom, hogy maga igazán rajong az állatokért.

BEONG. Nem is titkolom és ha mondjuk, én itt, Piccardóban állatorvos lehetnék, én volnék a legboldogabb, majd azt mondtam, legboldogabb ember, pedig különbnek tartom magamat sem hogy embernek nevezném önön magamat.

GEORG. Inkább az olyan kis róka?

BEONG. Én? Én? Róka?

GEORG. Igen, olyan kis ravasz róka; de a kis róka nem tudja, hogy postaintézmény is van a világon, s ha valaki levelet ír valakinek, azt a címzett meg is kapja s abból megtudja, hogy: némelyek milyen kis titkolódzók, milyen kis hamisak!

BEONG. Ez nekem szól?

GEORG. Ne tetesse magát! Igazán nem hittem volna, hogy Ön is egy hajóban evez kedves Schowing barátjával, Meifexszel és a volt majdnemapóssal, a ma megválasztandó Jumper szenátor úrral!

BEONG. Honnét tudja Ön azt, hogy Jumper lesz a szenátor?

GEORG. Honnét? Helén kisasszony megírta nekem!

BEONG. Óh én ember! És én itt csupa vengédségből hallgatok, ne hogy Önt bússítam és ime az a vége a dolognak, hogy engem is egy kalap alá fog azokkal!

GEORG. Talán nincs igazam?

BEONG. Nincs! Mert bár én eddig hallgattam, mégis robbantok! A hallgatás csak taktika volt! Jumper úr

nem lesz szenátor! Erre mérget vehet!

GEORG. Mérget vehet?

BEONG. Igen! Bátran, beveheti!

GEORG. És Ön ezt csak úgy az utolsó pillanatban egy kézmozdulattal el tudja intézni!

BEONG. Igenis el! Jumper úr, ha megvesz, akkor se lesz szenátor! S ha nem is segíthetem elő az Ön megválasztását, legalább lehetetlenné teszem, hogy még nagyobb válaszfalat emeljen az Ön apósának ostobasága. Semmi szenátorság! Marad közönséges milliárdos!

GEORG. Ez is jobb volna a semminél, de — ne vegye rossz néven — én már nem bízom semmiben!

II. JELENET.

(Előbbieik. szolgál.)

SZOLGA (jön a középben). Azt mondták mindjárt jönnek. A Schowing úr indult is. A Meifex éppen borotválkozott, de ő is jön mindjárt. (Szolga el jobbra a második színpalánál).

GEORG. Ön hívatta őket?

BEONG. Igen én!

GEORG. Ma a választás reggelén Ön még szóbaáll ezekkel a gazemberekkel?

BEONG. Kérem, választáskor nincs gazember, csak polgártárs van és én robbantani akarok! De a tervemet Önnek sem árulom el! Kérem menjen be a házba. Egyedül akarok velem beszélni!

GEORG. Felőlem beszélhet már azzal, akivel akar. Engem a mai nap már csak azért érdekel, mert szüleiivel Helén is kijön.

BEONG. Igen, s az Ön vendége lesz!

GEORG. Ön arra céloz, hogy ez a gazdaság az én nevemen áll? Hagyja kérem, hagyja kérem! Nem vagyok én se Schowing, se Meifex! (Felmegy a lépcsőn a házba.)

BEONG (utánna néz). Tényleg abszolúte semmi tehetsége sincs arra, hogy valamirevaló gazember legyen belőle. Az ilyen emberért kár, hogy: nem állat!

III. JELENET.

(Beong, Schowing, később Meifex.)

SCHOWING (hátról jön). Sietve jöttem, hiszen a mai nap mégis sok izgalommal jár.

BEONG. Ül le! Nyugodtan akarok veled beszélni.

SCHOWING. Kérlek, parancsolj velem!

BEONG. Én nem akartam neked előbb felesleges izgalmakat okozni, s ezért csak ma mondom meg, amit mondani akarok!

SCHOWING. Kérlek, beszélj! Csupa fül vagyok!

BEONG. Az a csupa fül! Ha én nem becsülném többre az állatokat az embernél, azt mondanám, hogy voltaképpen nagy számár vagy, de így a növényvilágnál maradvá, csak azt mondom: hogy tökfílkó vagy!

SCHOWING. Azt mondd, hogy tökfílkó vagyok, s ezt nem akartad nekem eddig megmondani?

BEONG. Választás ügyében tökkel ütött fajankó vagy.

SCHOWING. Fajankó?

BEONG. Az. Vagy embernek nevezlek? Egyszerűen azt mondanám: ember vagy! És te ember nem éred fel ökölled, hogy milyen ostobaságot csinálsz, ha Jumper választod meg ma szenátornak?

SCHOWING. Kérlek ne piszkáljuk ezt a kérdést? Igaz, hogy Georg úrral szemben bizonyos köteleességeket vállaltam, de Jumperrel szemben is kötelezettségeket vállaltam, és a nagyobb kötelezettség elnyomja a kisebbiket!

BEONG. Ha lelkiismeretted megnyugtathatod ezzel a formulával akkor meg véggépen nem értem, miért nem teljesíted a legislegnagyobb kötelességedet?

SCHOWING. És mi lenne az?

BEONG. Hát mi az embernek a legnagyobb kötelessége? Az, hogy: legelőször mindig önmagára gondoljon!

SCHOWING. Önmagára! Hiszen én gondoltam magamra is, hiszen nem esik ingyenben...

BEONG. És te egy tál lencséért eladod az örökségedet? Egy pár rongyos millióért lemondasz a szenátorságról, a miniszterségről és a köztársasági elnökségről?

SCHOWING. Én?!

BEONG. Óh, te ember, hát miért nem választattad meg te magadat szenátornak?

SCHOWING. Én? Azt gondold, hogy én magamat...

BEONG. Óh ember! Lehet, hogy a legnagyobb államférfiú képességek szunyadoznak benned és te egy pár

rongyos millióért megfosztaná a hazát attól, hogy végre egy igazi tehetség érvényesüljön!

SCHOWING. Egészen megzavarsz! Belátom, önzetlenségem esetleg nagy kárára volna az országnak, de...

BEONG. Semmi de! Megbeszéljük Meifexxel is a dolgot! Téged fognak egyedül jelölni s egyhangulag megválasztanak!

SCHOWING. De, mit szól majd ehhez Jumper?

BEONG. Semmit, hallgatni fog, hiszen az az érdeke, hogy ki ne tudódjék a dolog s nevétség ne legyen az egész világ előtt!

SCHOWING. Igen, de a pénze, az ő pénze?

BEONG. Erről is hallgatni fog, hiszen semmiféle bíró elé nem lehet menni ilyen dologgal!

SCHOWING. És Meifex?

BEONG. Hívtam. Bíz rád. Vele is lehet okosan beszélni. Csak jönne már! Éppen beretválkozott, mikor az udvaros nála járt, úgy lát-szik, ma nagyon szép akar lenni! (*Meifex jön a közepén.*) Na, végre megjött. Isten hozta! Már nehezen vártam! Útott az utolsó óra! A választási eljárás egy fél óra mulva megindul, hát beszélünk kell!

MEIFEX. Velem lehet beszélni!

BEONG. Tudom, Ön nagyon értelmes, megbízható, okos ember. De nem elég körültekintő.

MEIFEX. Pedig én sokszor körül-körül néztem magamat.

BEONG. A jelöltek megválasztá-sában nem elég körültekintő.

MEIFEX. Jelöltek? Hiszen csak egy jelölt van, az a Jumper, hogy is hívják Öexcellenciáját?

BEONG. Lássa, maga még bizo-nyosan nem is tudja az ő nevét, és ha megválasztják, ő nem fogja tudni se a maga nevét, se a kerület nevét.

MEIFEX. Nem ette meg a...

BEONG. Az ilyen úrnak csak tréfa a szenátorság! Önöknek olyan ember kellene, aki vér a vérükből, csont a csontjukból, bőr a bőrükből; olyan, aki itt élt Önökkel s az Önök barmai között. Van itt ilyen ember. (*Scho-wingra mutat.*) Itt van!

MEIFEX. Már hogy ő legyen a mi képviselőnk?

BEONG. Ó! Ő ismerik, ő is ismeri önöknek minden baját, még a bar-maik baját is ismeri.

MEIFEX. Jó, jó, dehát mi lesz az

izével. (*Pénzolvast mutat az ujjai-val.*)

BEONG. Mi lesz? A csekk fele már Önnél van, s a vett utasítás szerint a választás napján ime átadom Önnek a csekk másik felét! (*Atadja Meifexnek a csekket.*)

MEIFEX. Hát ez okos dolog! De hát mit fog mondani a volt jelöltünk, a Jumper úr, vagy hogyan is hív-ják?

BEONG. Az hallgatni fog; ha a pénzről beszélne, becsuknák, mint vesztegetőt.

MEIFEX. Egész bizonyosan be-csukják?

BEONG. Egész bizonyosan úgy be-csukják a dutyiba, mint a... (*Kézét a szájához kapja.*)

MEIFEX. Akkor hát (*Schowing-hoz fordulva.*) Mélyen tisztelt hazafi, kerületünk szeretett szülöttje s nem-sokára imádott honapánk, mivel hogy a szívünk feneke...

SCHOWING. Ezt elengedem ked-ves barátom, sőt annak bizonyosá-gául, hogy a kerületről mindig gon-doskodni kívánok, állatorvosi álla-somról ezennel lemondok és átenge-dem azt Beong barátomnak! Így megspóroljuk a pályázati hirdetés költségét. Ilyen egy takarékos sze-nátor!

MEIFEX. Jó, ebbe is belemegyek, mert ez az úr általában tetszik nekünk, de kikötöm, hogy Beong úr az én két tehenemet ingyen gyógyítsa, valamint ha úgy jönne a sor, enge-met és családomat is...

BEONG. Szívesen megígérem, igen szívesen.

MEIFEX (*Schowinghoz*). Akkor maga egyetlen jelöltünk. Egyhangu-lag megválasztjuk! Éljen, Éljen Schowing szenátor úr!

SCHOWING (*ő is kiáltja, hogy éljen*). Szépen hangzik ez! S most én is oda menjek a városházára, önnel együtt!

MEIFEX. A viláért sem! Az nem dukál, hogy a jelölt ott legyen! Majd ide hozzuk a mandátumot.

SCHOWING. De itt lesz Jumper úr!

MEIFEX (*hunyorgat*). Hiszen ké-rem, éppen azért! Ha itt adjuk át a mandátumot az új szenátornak, Jum-per úr hallgatni fog, muszáj neki és ebből azután ki fog tetszeni, hogy itt semmi huncutság nem történt, mert hiszen nem szólt, hallgatott!

SCHOWING. Az igaz, igaz, aki

hallgat, beleegyezik. Ön nagyon okos ember!

MEIFEX. Tudom én azt kérem régen. No de sietek. *(El a középén. Schowing és Beong kikísérik a kapuig s ott elbúcsúznak tőle: A viszontlátásra! A viszontlátásra!)*

SCHOWING *(előre jönnek Beonggal)*. Köszönöm! Megnyitottad előttem a pályát! Légy meggyőződve, mindig hálás leszek s a legmagasabb méltóságomban sem fogok barátaimról megfélekedni sohasem!

BEONG. Ez szép tőled, s én biztosra veszem, hogy nagy sikereid lesznek, mert ígérni már kitűnően tudsz! Én különben sohasem leszek terhedre. Egy boldog állatorvos nem kér semmit; s én boldog leszek megint, mert az állatok közé jutok. Én az állatok közé, te a politikusok közé.

SCHOWING. Kérlek, kérlek ne beszélj így a politikusokról.

BEONG. Ugyan! E pillanatban még csak jelölt vagy, s már is különben érzed magad mindenkinél, aki nem jelölt! *(Kívülről autótülkölés.)* Ügylátszik, megjöttek Jumperék. Fel a fejfel! Úgy teszünk, mintha minden rendben volna, amint hogy voltaképen minden rendben is van!

IV. JELENET.

(Előbbiek Georg, Jumper, Amália, Helén, Boumbey, Inas.)

GEORG *(megjelenik a tornácán)*. Úgy hallom: jönnek! *(Lejön a kapuhoz.)*

BEONG. már itt is vannak!

JUMPER *(a többiekkel együtt a középén)*. Meérkezünk!

GEORG. Tisztelettel köszöntöm Önt uram és a hölgyeket. *(Üdvözlések.)* Méltóztatnak talán befáradni a házba. *(Bevezeti őket a házba.)*

JUMPER *(visszajön a lépcsőről Beonghoz és Schowinghoz)*. Rendben van minden?

BEONG. Rendben.

JUMPER. Rendben, mint a pinta? *(Kézét a szájához kapja.)*

BEONG. Igen mint *(kezét a szájához karja)*.

JUMPER. És Ön mit szól?

SCHOWING. Én azt mondhatom csak, hogy a nép szabadon gyakorolja legszentebb jogát s így az ügy rendben van!

JUMPER. A néphez semmi közöm. A fő, hogy rendben van a dolog.

SCHOWING. Természetesen ez a fő *(Jumper felsiet a házba)*.

BEONG. Igazad van! A dolog rendben van, t. i. szerintünk van rendben.

SCHOWING. Szerintem a legteljesebb rendben van. Haneim én talán haza nézek és szalon ruhát veszek fel. Azt hiszem ez úgy illik.

BEONG. Valószínűleg. *(Schowing indul kifelé.)*

GEORG *(kijön a házból, Schowinghoz)*. A választásra megy? Oda-siet?

SCHOWING. Nem, az rendben van, csak egy kis elintézni valóm van még otthon s azután mindjárt visszajövök. *(El a középén.)*

BEONG *(Georghoz)*. Látott Ön már boldog, mondjuk boldog lényt?

GEORG. Boldogtalant látok, ha a tükörbe nézek.

BEONG. Nézzen rám! Itt lát egy boldog lényt. Egy boldog állatorvost, egy néhai ideális anarchistát. Itt látja a piccardói legboldogabb állatorvost.

GEORG. Ön?

BEONG. Én, én! Tudja uram mit jelent ez? Látott Ön már beteg tehenet és belenezett annak a szemébe? Látott Ön már beteg lovat s hallgatta annak a szíve dobogását? *(Helén lassan kijön a házból s indul a lépcsőn lefelé, Beong észreveszi.)* Jön Helén kisasszony, s aki igazán boldog, mint én, mást is boldogítani akar. Magukra hagyom Önöket. De, uram egyszer nézzen bele a szemébe egy beteg tehénnek. *(El jobbra a második színpalánál.)*

V. JELENET.

(Georg, Helén.)

GEORG. Nagyon örülök, hogy legalább láthatom. *(Messziről halk karénekek hallik.)*

HELEN. Óh szomorú, nagyon szomorú a mi sorsunk. *(Lülnek balra.)*

GEORG. Pedig milyen boldogok lehetnének itt. Ugye milyen szép ez a falusi ház.

HELEN. És bent az öreg bútorok is milyen kedvesek.

GEORG. Odabent is és itt is milyen kedves, milyen szép minden. Ragyogva süt a nap, üde zöldek a fák, milyen szépek a szőlős hegyek. És nézze milyen szép ez a fehér felleg az égen!

HELEN. Milyen jó volna itt élni...

GEORG. Istenem, milyen jó volna...

HELEN. Esténként a csillagokat nézünk és hallgatnánk, hogy hogyan énekelnek a legények és leányok. Vagy már itt se mesélnek, itt se énekelnek már az emberek? S most is talán valami kirándulók éneke hallik ide. (*Messziről karének hallik.*)

GEORG. Piccardóiak énekelnek. (*Lassan hátra mennek a kút, s a kerítés felé, s a kút melletti virágzó bokrokról Helén szinte önkéntelenül néhány virágot leszakít.*) Mintha a pénzhajszoló, alacsony lelkű mostani lezüllött korts söpredék helyébe új nemzedék serdülne. Mintha az Isten az elrothadt világból a föld lehete és a nap fényessége által új, jobb embereket teremtene! Ezek már mesélnek, ezek már énekelnek régi meséket s régi énekeket. Az is, amit most énekelnek, száz esztendő öreg ének. A virágok versengése.

HELEN. Megtanulta tőlük?

GEORG. Meg.

HELEN. Mondja el.

GEORG:

„A buzamezőben háromféle virág.
Szóval felfelé a szép búzavirág:
„Szébb vagyok, jobb vagyok annyiból náladnál:
Engemet leszednek s a templomba visznek;
Nekem mind azt mondják: ez a Krisztus teste!”

Szóval felfelé a szép szőlővirág:
„Szébb vagyok, jobb vagyok annyiból náladnál:
Engemet leszednek s a templomba visznek,
A templomba visznek s a pohárba töltnek!
Nekem mind azt mondják: ez a Krisztus vére!”

Szóval felfelé a szép szekfűvirág:
„Szébb vagyok, jobb vagyok annyiból náladnál:
Szűzek, szép leányok engemet leszednek,
Bokrétába kötnek, a templomba visznek
S a szeretőjüknek süvegébe tesznek...”

(*Mialatt Georg s utóbb Helén a verset mondja, a karének szavaihoz simultan távolról halkán szól.*)

„HELEN.” Bokrétába kötnek, a templomba
[visznek]
S a szeretőjüknek süvegébe tesznek...

(*A virágot Georgnak a kalapjához tűzi s önfeledten Georgnak a keblére borul. Kis szünet.*)

VI. JELENET.

(*Előbbiek, Amália, később Boumbey és Jumper. E jelenet alatt Thymer a közepén óvatosan besurran s eltűnik a ház háta mögött.*)

AMÁLIA (*csendesesen jön le a lépcsőn s úgy tesz, mintha semmit sem vett volna észre*). Georg úr, igen szép itt minden! De olyan fáradt vagyok az utazástól, hogy nem tudnék most körülsétálni a kertben. Talán

Helénnek megmutatja a kertet, a szőlőt, a rétet.

GEORG. Óh szívesen! (*El jobbra, Helénnel a második színpadon. A karének lassan elhal.*)

AMÁLIA. Szegények, igazán sajnálom őket; de hiszen csak beleszoktam egy kicsit az új módiba, majd rendet csinálók én (*Boumbey jön ki a házból*). Ezt az undok pótmajmot fogom először kidobni.

BOUMBEEY. A szabad természet szépségei, úgy látom, egészen elbájolják, Önt, bájos barátnóm!

AMÁLIA. Megint kezdi? Nem ajánlom. Tudja, itt a falun az ember, hogy is mondjam, energikusabb.

BOUMBEEY. De asszonyom, miért ilyen ideges?

AMÁLIA. Az idegeimnek semmi baja sincs!

BOUMBEEY. Hanem?

AMÁLIA. Hanem már torkig vagyok ezzel a milliomossággal és titokban szinte már imádkozom, hogy bár csak elsüllyednének a hajók a zsákok foltjaival!

BOUMBEEY. Ez amint már mondtam, nem volna baj, minden ellen biztosítva vagyunk, — egészen az egérrágásig!

AMÁLIA. Szóval nincs mentség!

BOUMBEEY. Nincs, kegyelmes asszonyom, Ön menthetetlenül milliárdos lesz!

AMÁLIA. És nincs olyan milliárdos asszony, aki a csipőjére teszi a kezét, megeresztí a nyelvét és ki-mondja azt, ami a begyében van?

BOUMBEEY. Talán valami idegcsillapítót kellene bevennie...

AMÁLIA. Orvosság nélkül is le tudnám csillapítani az idegeimet, ha egyszer istenigazába kipakolhatnék.

BOUMBEEY. De asszonyom a falnak is füle van.

AMÁLIA. De az embereknek nagyobb füle van. (*Jumper jön ki a házból, szalon kabátban.*) Ennek is jó nagy füle van. Ilyen parádéba vágja magát.

JUMPER. Csak természetes, hogy választóimat díszben fogom fogadni.

BOUMBEEY. Természetesen.

AMÁLIA. Természetesen, nekünk minden természetes, ami nem természetes.

JUMPER. Amália ne feledkezzél el magadról.

AMÁLIA. Nem szoktam, most senkisen hallja, tehát olyan lehetek, amilyen vagyok.

JUMPER. Isten őrizze!!

BOUMBEEY. Legyen olyan szelid, fenkölt és bájos, mint rendesen.

AMÁLIA. Azt mondom, hogy ne ugrassanak, mert nem állok magamért jót. Két hét óta forr bennem a méreg.

JUMPER. De édes gyermekekem...

AMÁLIA. Nekem mondd ezt? Nekem mered mondani azt, hogy édes gyermekekem? Te, Te... (*Schowing jön a közepén*). Ez is most tud jönni éppen, mikor már ki akartam pakolni.

VII. JELENET.

(*Előbbiek, Schowing szalonruhában.*)

JUMPER. A pártelnök úr!

SCHOWING. Van szerencsém.

JUMPER. Nos, nem ment oda a választók közé? A pártelnöknek nem kell ott lennie?

SCHOWING. Nem, nem vagyok ideges, biztos vagyok a dolgomban.

BOUMBEEY. Barátom sem ideges.

JUMPER. De bizony én az vagyok, de nem a mandátum miatt.

BOUMBEEY. Hát mi bánt?

JUMPER. Nehezen várom a táviratot. (*Schowinghoz*) Ma kell megérkezniök a zsákfoltokkal a hajóknak.

BOUMBEEY. Bollárd minden pilanlatban itt lehet a távirattal.

AMÁLIA. Jóra biztatók!

JUMPER. Hát kire biztuk volna? Intelligens fő, s ami a fő, neki is érdeke, hogy mielőbb milliárdos legyenek, s eladjam a villát, hogy pompásabbat vegyek! (*Messziről háromszor lövés hallik.*) Mi ez?

SCHOWING (*önerzetes pózzal*). A szenátor megválasztatot!

JUMPER. Ez azt jelenti?

SCHOWING. Mikor a választási elnök kihirdeti az eredményt, hármat lőnek. Ez helyi szokás.

JUMPER. Szép szokás. Legalább az ember tudja (*kihúzza magát*), hogy már most szenátor vagyok! (*Távrolról ének és zene hallik.*)

AMÁLIA. Már jönnek, hozzák a szenátorok a mandátumot.

BOUMBEEY. Már jönnek! Már érzik a csizmaszag!

SCHOWING. Megtiltom, hogy így beszéljen a népről.

JUMPER. Megtiltom, hogy így beszélj a felséges népről, mikor bizalmának tiszta mandátumát hozza.

SCHOWING. Igen trombita szóval hozza!!

JUMPER. Nagyon szép helyi szo-

kás! Helyezkedjünk el! (*A baloldalon Jumper és Schowing, Boumbey és Amália, balról előkerülnek Helén és Georg.*)

VIII. JELENET.

(*Előbbiek, Georg és Helén, Beong és inas.*)

BEONG (*berohan jobbról*). Jumper úr! Boumbey úr! A harmadik szomszédban van egy beteg tehén! Jöjjenek és nézzenek a szemébe, mennyi érzés, mennyi bánat!

JUMPER. Talán megbolondult? Menjen hátra! Már jön a nép!

INAS (*berohan a közepén*). Jönnék, jönnek! (*Felugrik hátul egy székre.*)

JUMPER. Megvesztél, mit akarsz?

INAS. Azt akarom, hogy lássanak egy igazi szerecsent!

BOUMBEEY. Szálljon le! Ne csináljon a szenátorok konkurenciát!

IX. JELENET.

(*Előbbiek, szőlősgazdák, asszonyok, gyermekek a közepén vonulnak Meifex vezetése alatt.*)

MEIFEX (*mikor a többiek a jobboldalon elhelyezkedtek, előlép*). Tisztelt hazafiak és hazafinók! (*A tömeg éljenez, a banda tust fúj.*)

MEIFEX (*hátra szól*). Csend! Majd én intek, mikor éljenezni kell! (*A tömeg lassanként elcsihad, de a kút körül egy kisebb csoport tovább hangoskodik.*)

I. SZÖLŐSGAZDA. Nem hallgattok? Kuss, kuss! (*A banda tust fúj.*) Óh ti barmok, nem tuss, hanem kuss. (*A csend lassanként helyreáll.*)

MEIFEX. Tisztelt hazafiak és honpolgártársak. A nép megnyilatkozott és szíve szerint választott. De hogy felhasználjuk az alkalmat mikor a választók összejöttek, először is megválasztottuk az új állatorvost, Schowing úr helyébe. (*Schowing sikerének bizonyysággal kihúzza magát.*) és szeretve tisztelt birmaink és szeretve tisztelt családjaink és mi magunk érdekében egyhangú lelkesedéssel megválasztottuk állatorvosnak Beong urat, aki bizonyosan jól fogja forгатni magát közöttünk! (*A tömeg éljenez, s a banda tust fúj. Beong a tömegbe furakodik, s kezél a parasztokkal.*) Annak utána pedig megnyilatkozott választó közönségünk a szenátorság tekintetében, s egyhangú bizalma belém fordulván, az én tisztelt és becses személyemet méltatta a szenátori méltóságra! (*Jumper,*

Schowing s az egész balról álló csoport meglepetést mutat.) És én ígérem, hogy a belém fordult bizalmat híven fogom viselni, utolsó csep véremig. (A tömeg Meifexet éljenzi, a banda tust fúj. Meifexet a tömeg a vállára kapja és nagy muzsika szóval hátul a középben elvonulnak. Jumper és Schowing szinte megtántorodnak ettől a meglepetéstől.)

JUMPER. Mi ez? Megesaltak?

SCHOWING. Engem is!

JUMPER. Magát is?

SCHOWING. Engem is, de én megölöm ezt a disznót!

BEONG (lefogja). Ne csinálj ostobaságot! Csillapodjál! Ne csinálj ostobaságot! (Hátat vezet.)

JUMPER. De hát szóljatok, hát mi volt ez? Mi ez?

AMÁLIA. Hát ez a paraszt becsapott benneteket.

BOUMBAY. Úgy látszik ez becsapott.

AMÁLIA. Ez ellen nem voltatok biztosítva?

JUMPER. Ez a huncut paraszt úgy becsapott mint (kezet a szájához kapja).

GEORG (Jumperhez). Kérem, semmi részem sincs ebben a dologban, higgye el uram.

JUMPER. Elhiszem de azért ez mégis disznóság! És semmit sem tehetek, mert akkor minden kiderülne s röhögnének az emberek!

GEORG. Higgye el uram, én úgy sem vártam a szenátorságra.

JUMPER. Maga? Ki beszél itt magáról?

GEORG. Hiszen én voltam az Ön jelöltje s leányának a kezét is...

JUMPER. Visszavontam! S aki nem szenátor, az ne legyen vóm!

AMÁLIA (fenyegető hangon). Talán Meifexnek akarod adni a leányodat?

JUMPER. Ez a disznó csaló gazember, koldussá tett! Az utolsó milliómat lopták el, s ha a zsák foltjai meg nem érkeznek, koldus leszek.

BOUMBAY. Szerencsére biztosítva vagyunk minden ellen, egészen az egérrágásig! (Autókiürt kívülről.)

JUMPER. Talán Bollárd jön? (Egy pillanatnyi csönd, az autó megint kiürtől.) Oh egek, remegek!

X. JELENET.

(Előbbieket, Bollárd.)

BOLLÁRD. No itt vagyok! Itt a távirat!

JUMPER (Elkapja a táviratot, elolvassa, a kezéből leejti a földre és azután szó nélkül felájultan esik bele egy karosszébe).

AMÁLIA. Istenért! (Helénnel s Georggal együtt éleszgetik Jumpert.)

BOUMBAY. Hát ez mi? (Felveszi a földről a táviratot, elolvassa, azután kiejti a kezéből s felüvölt.) Levegőt, levegőt! Autót! Utat! Egér-utat! (Elrohan a középben.)

SCHOWING. Autó, levegő!! (Elrohan ő is a középben.)

GEORG (Felveszi a táviratot a földről és olvassa).

BEONG (Georg háta mögé áll s olvassa ő is a táviratot). Fucs! Fucs! Fucs! (Röhögve örömeiben ugrál.)

JUMPER (elhaló síró hangon). Fucs! Fucs! Koldus vagyok. (Autókiürt.) Már szöknek is a gazemberek!

AMÁLIA. Hát mi történt?

JUMPER (síró hangon). 15 hajórakomány lyukas zsákom van, s ez a Boumbey megvételtem velem 15 hajórakomány foltot és most sül ki, hogy a foltok nem textilzsákhoz, hanem hadi papírzsákhoz való papírcafatok... Komisz papírcafatok! Cafatok.

BOLLÁRD. Adja nekem, becserélem újságpapírosra s megindítom a Piccardói Harsonát! (Elkapja az ollóját és csattogatja.)

JUMPER. Koldus vagyok, az utolsó ftyingemnek is fucs!

AMÁLIA. Az ostobaság ellen nem voltál biztosítva!!

BEONG. Vigasztalódjék Jumper úr! Jőjjön a szomszédba van egy beteg borjú, nézzen annak a szemébe, s abból majd meglátja, hogy milyen az igazi bánat és végtelen fájdalom!

GEORG. Kérem, Jumper úr, én visszadaom Önnek a drogériát és ezt a gazdaságot is, s ha a gazdaságot Ön Helén kisasszonynak adja, akkor mi itt boldogok leszünk!

AMÁLIA (kitör). Köszönd meg szépen te te milliárdos, te szenátor, te elnök, te pinty!

JUMPER (síró hangon). Pinty?

INAS (aki a jelenet folyamán a kút melletti vályuban már fehérre mosta orcáját). Vége a szerecsenségeknek; olyan fejjér leszek, mint a pinty!

THYMBER (a padlás ablakon derékig kihajlik s kiáltja). Itt sem lesz lakás! Itt sem lesz lakás!

(Függöny.)